

ELŐFIZETÉS

HELYSÉN:

Egy évre 24 korona.
Egy hónap 2 korona.

VIDÉKEN:

Egy évre 26 korona.
Egy hónap 2 k. 40 f.

HIRDELTYÉK:

4-hasábos postk. sor egyeztet. 20 fill.
minden következéskor 16 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 337.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Révész-
Társaság.

József főherceg-ut. 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1916.

Főszerkesztő:
Stauber József.

Kedd, január 11.

Három oldalról haladunk Montenegró belsejébe.

Budapest, január 10. (Hivatalos.) A főhadiszállásról jelentik:

Orosz hadszíntér:

Keletgaliciában és a bukovinai határon tegnap sem voltak nagyobb harcok, csak Toporauznál vertünk vissza egy ellenséges támadást. Egyéb ujság nincs.

Olasz hadszíntér:

A délnyugati arcvonalon, a görzi grófságban, a Col di Lana területén és a vilgerenhi szakaszon folyt ágyúharcoktól eltekintve szünetelt a harci tevékenység.

Délkeleti hadszíntér:

Hörane ellen előrenyomuló oszlopaink újra több magaslatról verték vissza a montenegróiakat és elérték Biocet. Ettől a helységtől északra a Lim keleti partját megtisztítottuk az ellenségtől. A csapatok, melyeknek a magaslatokon egy méternél magasabb hóval kell küzdeniök, kiválóan működnek. A Taránál tüzérségi tevékenység és csatározás. Montenegró délnyugati határán a harcok tartanak. Höfer altábornagy, a vezérkar főnök helyettese. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Német támadás sikere a Champagneban.

Berlin, január 10. (Hivatalos.) A nagy főhadiszállás jelenti:

Nyugati hadszíntér:

Massigestől északnyugatra a Maisson de Champagne major vidékén csapataink támadással több száz méter kiterjedésben elfoglalták az ellenséges megfigyelő állásokat és árkokat. Négy százhuszonhárom francia, köztük két tiszt, öt géptegyever, egy nagy és két kis aknavető került kezünkre. A majortól keletre meghiusult egy francia ellentámadás. Egy német repülőgépra megáradta a fournesi hadtápbereendezéseket.

Keleti hadszíntér:

A helyzet általában változatlan. Berestanyánál egy erősebb orosz osztag előretöréseit visszavertük.

Balkán hadszíntér:

Semmi ujság. Legfőbb hadvezetőség. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

A negyedik zászlóalj az Aradi Közlönyhöz.

(Vlád Sándor százados levele. — Az aradiak szeretetadományai az Isonzofronton.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, január 10.

Az Aradi Közlöny ismételtlen megemlékezett azokról a diadalmas és szép harcokról, amelyet az Isonzó-fronton küzdő aradi katonák: a harminchármasok negyedik zászlóaljának katonái folytattak. Arad közönsége szeretettel és hálával gondolt hős fiaira és ennek az érzésének adott kifejezést akkor is, amidőn karácsony előtt sok szeretetadománnyal árasztotta el a vitéz negyedik zászlóaljat.

Az Isonzónál harcoló harminchármasok karácsonyáról, arról a meleg, jóleső érzésről, amelyet a harcosok szívében az itthonvalók megemlékezése keltett, szól az a levél, amelyet Vlád Sándor százados, a negyedik zászlóalj parancsnoka intézett az Aradi Közlöny főszerkesztőjéhez Stauber Józsefhez. A levél a következő:

— Mélyen tisztelt Főszerkesztő ur! Szabadságáról a harctérre visszakeresztett Kell József dr. főhadnagy ur átszolgáltatta nekem azt a 228 koronát, melyet az Aradi Közlöny karácsonyi ajándékolvasói között gyűjtött a cs. és kir. 88. gyalogezred parancsnokságom alatt álló IV. zászlóaljnak legényeire részére. Ezen összegből az egyes századok, kiadott parancsom szerint, díszes karácsony-átat fognak felállítani.

Midőn a negylelkű ajándék vételét nyugtatom, egyuttal megfogadom az alkalmat, hogy az Aradi Közlöny tekintetes szerkesztőségének és az egyes adakozóknak a hemeszívű adományokért a zászlóalj nevében hálás köszönetemet tejezzem ki.

Elmulaszthatatlan kötelességemnek tartom egyben a mélyen tisztelt Főszerkesztő ur tudomására hozni, hogy az Aradi Közlöny pártatlanul hazafias működése nem kerül ki a fronton harcoló zászlóalj figyelmét. Az Aradi Közlöny nemes missziót teljesít akkor, midőn zászlóaljam emberfeletti kitartását és hasonlíthatatlan vitézségét lelkesen megajzó közleményekben elismeréssel adózik a legnehezebb harctéren küzdő aradi hősöknek, mert ezzel fenntartja az otthonlevők és a határon kötelességüket teljesítő katonák között az olyan nyira kívánatos kontakust, most ezen közleményekből a küzdő katona tudatára ébred annak, hogy otthonmaradt övéi figyelő szemmel kísérik vitézi tetteit és az a tudat emeli a lelkes hangulatot, fokozza a kitartást és megacélozza az erőket.

Az aradiak szeretete a IV. zászlóalj irányában különösen megható módon nyert kifejezést az idei karácsonykor. Az aradi és aradvidéki vasutasok mintegy 120 nagy láda szeretetadományt küldöttek, mely óriási kül-

demény bihetetlen sorozalomról, pártatlan áldozatkészségről, szeretetről és figyelemről tesz tanúságot. Nem kevesebb dícsérettel kell megemlékeznem őnagysága Tenner Józsefné gyűjteményéről is, mely szintén becsületes bizonyossága volt az aradiak figyelmességének és bőkezűségének. A zászlóalj nevében hálás köszönetet mondok az aradi vasutasok vezetésének, továbbá Tenner Józsefné őnagyságának a gyűjtés nehez munkájáért, az egyes adakozóknak nemeslelkűségükért és Holsinger József vasuti hadügyi előadó urnak, ki a küldeményt személyesen juttatta el a harctérre.

A napokban kerültek szétosztásra a szeretetadományok. Toll nem képes leírni katonáim örömet, büszkén mutogatják egymásnak és az idegen zászlóaljak katonáinak a nagyszerű hazai kalácsot, süteményt, árhányt, bort, pálinkát, ruhanevetet, pipát, szappant, tükröt, ollót, kést stb. stb. Ki győne mind elsorolni azokat a tárgyakat, melyeket az aradiak figyelmessége juttatott derék katonáimnak.

A vitéz fiúk azonban megérdemlik az elismerést, a szeretetet és figyelmet, melyivel őket az aradiak kitüntették. Hősökként teljesítik kötelességüket hazájukkal szemben. Az ellenség rettegéssel említi a zászlóaljat, melyet a legyőzhetetlenség nimbusa vas bérül. Az olaszokkal való küzdelmeink eddigi mérlegét nyugodtan zárhatom le az a megállapítással, hogy az ellenség emberfeletti erőlködése dacára egy lépésnyi területet sem tudott a zászlóaljtól elhódítani.

Az aradiak figyelmességét nem fogjuk elfelejteni. Kötelességünk teljesítéséért akarunk hálásak lenni azok iránt, kiknek szeretete, az emberekkel és elemekkel való szörnyű harcban, szent karácsony ünnepén az otthon melegét varázsolta elénk. Há és köszönetem ismételt kifejezése mellett maradozsinthe nagyrabecsülettel, Főszerkesztő urnak kész híve:
Vlád Sándor.

Hadseregszállítók a börzén. Budapestről jelentik: Hetek óta feltűnést kelt a börzén, hogy a hadseregszállítók egyre több részt vesznek a magánforgalomban. A nagyiparosok, gyárosok és közvetítők részben saját számlára, részben megbízottaiik után dolgoznak a börzén és különösen hadikölcsönt jegyeznek nagy mennyiségben. A bécsi és budapesti minisztertanács ép erre való tekintettel sürgeti a börze megnyitását, mert azt remélik, hogy így a hadseregszállítókól származó új jövedelmekkel a tőzsdén nagy forgalmat lehet előidézni.

Pénzügyi kérdések a Házban.

(A képviselőház ülése.)

Magyar tudósítás.

Budapest, január 10.

A képviselőház ma is a pénzügyi központról szóló javaslat tárgyalását folytatta, melynek vitája váratlanul nyult meg, úgy, hogy eltart a hét közepéig. Ma a függetlenségi párti Jaczók Pál és a munkapárti Hoványi Géza kezdték a szónokok sorát. Kivülük Ugron Gábor, Sághy Gyula beszéltek. A szónokok sorban nagy részletességgel reflektáltak, báró Madarassy-Beck Gyula nagy beszédére, amely egészen új tartalmat és irányt adott a vitának. Talán a holnapi nap folyamán foglalkozik a nevezetes beszéddel Teleszky János pénzügyminiszter is.

A Ház egyébként csendes volt s alig járt képviselő a folyosókon.

(A nagybankok kérdése.)

Beöthy Pál elnök tíz óra negyvenöt perckor megvitatta az ülés s elrendelt a Nádányi Gyula képviselőt. Ezután Illés József bejelentette a közgazdasági és igazságszolgáltatási bizottság jelentését a kivételes hatalomról szóló javaslat tárgyában.

A jelentés beérkezése után a pénzügyi reform tárgyalása következett. Ennek az első szónoka Jaczók Pál volt, aki örömmel fogadta, hogy az eddigi vita során bizonyos mértékig tisztázódtak a szempontok és Madarassy Beck Gyula báró felszólalását, — habár a nagy bankok védelmével nem ért egyet, — az elvek tisztázása szempontjából hasznosnak tartja. Ezután a függetlenségi párt felfogása szerint kritizálja s hosszasan foglalkozik a jegybank kérdésével.

(A pénzbőség és pénzügyi intézetek.)

Hoványi Géza arról beszél, hogy az emberek ma csak a pénzbőséget látják, de nem kutatják, hogy mi annak az oka. A pénzbőség csak abból származott, hogy a háború kényszerre következtében a javak átalakultak és ha véget ér a háború, az ipar, a kereskedelem és a földművelés rendszeres keretébe tér vissza és a pénz is visszaömlik oda, ahonnan a háború kivetítette. A vidéki hitelintézeteket a háború utáni időszak igen súlyos feladatok elé kell állítani s ezért gondoskodni kell arról, hogy kellő állami támogatásban részesüljenek. Jelenleg tartja a pénzügyi tisztviselők nyugdíjgyűlésének szabályozását és a tisztviselők nyugdíjbiztosítását. Ebben a kérdésben nagyrészt egyetért Bródy Ernővel.

Ugron Gábor helyteleníti, hogy a pénzügyi reformot és a háborúban megincott pénzügyi intézetek segítését egy javaslattal egy csapásra akarják megoldani. A pénzügyi reform csak kereskedelmi törvényünk újalakításával oldható meg. Sürgeti, hogy a függetlenségi párt mellé a bankok és a pénzügyi intézetek körében megfelelő szakértőket állítsanak. A revizori intézményt is csak mint a független bíróság közegeit hajtandó elfogadni. Lehetetlennek kell tenni azokat a kisebb pénzügyi intézeteket, amelyek az utóbbi időben a vidéken és a fővárosban annyira elszaporodtak, s sürgeti a szövetségek állami segítését.

(A kis intézetek érdekei.)

Ugron után Gündisch Guidó beszélt. A biztosító intézetekkel foglalkozott. Ajánlotta, hogy a hadikockázat vállalására kellene kötelezni a biztosító intézeteket. Sürgette a kis intézeteknek a központra való nagyobb befolyását.

Sághy Gyula felszólalásában azt fejtegeti, hogy az ellenzék aggodalmait nem félreértésen, hanem a javaslat tartalmán alapulnak. Bizonyítja, hogy a pénzügyi központ intézményét nem lenne szabad állandó jelleggel megalkotni addig, míg nem állotta ki a próbát. A javaslat eredeti formájában nagy veszélyeket rejt magában. Az ellenzék módosításai

némileg csökkentették a veszélyeket és áthidalták az ellentéteket. Hangoztatja, hogy a nagybankok országunkban szinte túl hatalmasak, de még sem tettek eleget hazafias kötelességüknek.

Az ülés negyed négykor ért véget. A vitát holnap folytatják.

Péter kiadatlan kiáltványa.

(A szerb uralkodó bujdosása nyomdászával.)

Távirati tudósítás.

Hamburg, december 10.

A Hamburger Fremdenblatt egyik munkatársának alkalmat volt az olasz-sváji határon több szerb menekülttel beszélni s erről a következőket írta lapjában:

Azok közül a szerbek közül, akikkel Chiasso-ban találkoztam, a legérdekesebb ember egy nemi nyomdatulajdonos volt. Csak néhány órával a bolgárok bevonulása előtt hagyta el a várost. Az utolsó napon azt a rendelkezést kapta, hogy nyomassa ki Péter király utolsó kiáltványát a néphez. Az egész kézirat hetven soros volt. A királyon kívül Pasics is aláírta. A kézirat olyan kusza és olvashatatlan volt, hogy szedése kétszer annyi időt vett igénybe, mint máskülömben történt volna. A korrekurát el kellett vinnie Pasicshoz, akit azonban nem találta meg, mert már elmentek Nis felé. Erre a nyomdász király szállására sietett, de Pétert nem találta ott, hanem az utcán akad rá. Adta neki a korrekurát, amit a király elolvasott. Mivel ő és aditánya négy értelemzavaró hibát talált benne, mielőtt ki nyomtatta volna a kiáltványt, még egy korrekurát kellett volna készíteni a király számára. A sajtóhibák kijavítására és a nyomtatásra azonban már nem került a sor, mert közeledtek a bolgárok s a király autóján menekült tovább. Egy kisebb nyomtatógépet teherautóra raktak s a parancs szerint a nyomdász követte a király nyomát.

— Négy nappal később — beszél a nyomdász — Mitroviában állapodunk meg. Az első kiáltvány már idejét múlt, mert azt tartalmazta, hogy a nép meneküljön nyugat felé. Mitroviában egy új kiáltványt fogalmaztak, amely az elsővel ellentétben azt ajánlotta a népnek, hogy maradjon odahaza. Ezt már nem ellenjegyezhettem Pasics, mert sietve a hegyeken túlra menekült. Az utolsó pillanatban, amikor már nyomtatni akartam a proklamációt, eltörött a gép s nem volt hozzá való anyag és szerszám, hogy használhatóvá tegyük. A király sirva fakadt, amikor jelentést tettem neki a balesetről. Mivel rendkívül bizonys, ebből rosszat jósolt. Így tehát a király utolsó proklamációja nem jelenhetett meg. Felsőbb parancsra Montenegróba kellett vándorolnom a nyomdával. Ipekben kellett volna rendbehoznom a gépet. Onnan azonban hamarosan Djakovóba kellett menekülnünk, mert az udvar és a kormány félt az ottani nép haragjától. Dikóvóban éppen akkor, amidőn a király a trónörökösével együtt volt egy házban, tűz támadt a tetőn s az egész ház leégett. Ha éjszaka üt ki a tűz, elpusztultak volna mindketten. Plavába vándoroltunk tovább, onnan azonban az albán bandák betörése elől Podgoricába, majd Cetinjebe menekült az udvar és a kormány.

A nemi nyomdász oda már csak eszméje érkezett meg, mert szedői és nyomdagépe is eltűntek a küzdelem után.

Románia nem tér le utjáról.

(Kárba veszett az entente minden megterkedése.)

Távirati tudósítás.

Berlin, január 10.

A Hamburger Fremdenblatt hosszabb cikkben foglalkozik Románia és az entente jelenlegi viszonyával. A négyesszövetség egész diplomáciai tevékenysége a pillanatban, úgy látszik, Románia megnyerésére irányul. Az orosz sajtó a legszeretettelőbb hangon ír Romániáról s kormányáról, Oroszország legügyesebb diplomatája: Szabeko, a volt bécsi nagykövét elment képviselni hazáját Bukarestben és ígéreteket tett, azonkívül az orosz rubel is dolgozik. Boris nagyherceg bukaresti látogatása is azt a célt szolgálta, hogy Ferdinánd királyra és Bratianu miniszterelnökre befolyást gyakoroljon. A besszarábiai határon Kisenevben, Reniben s Odeszszában azért összpontosítottak nagyobb orosz haderőt, hogy Romániában a biztonság érzését keltsék azzal a félelemmel szemben, hogy az ország az entente mellett való beavatkozás esetén Szerbia sorsára juthatna, de egyúttal gyengébb fenyegetés volt az entente ellen állástfoglalókkal szemben. A besszarábiai nagy offenzíva a román határ mentén szintén annak a bizonyítéka akart lenni, hogy Oroszország ereje nincs megtörve. Nyilvánvaló tehát, hogy a négyes-entente minden eszközt felhasznál Románia megnyerése végett.

S a négyesszövetség meg van győződve róla, hogy munkája nem lesz eredménytelen. Mindenesetre a romániai ruszofilok ismét mozgolódnak. Erről kétségtelen tanúságot tett a ruszofilok vezérének, a hírhedt Take Jonescunak viselkedése. Egy hónappal ezelőtt a szövetségesekek Szerbiát megsemmisítő sikere után Take Jonescu csöndesen visszavonult. Most azután újra megjött a szava. Legutóbbi beszéde, melyben Stere képviselő ama felfogásával szállt szembe, hogy Romániának első feladata az orosz Besszarábia visszaszerzése, — leplezetlen uszítás volt a háborúra. Az agg Carp Péternek tekintélye egész súlyát latba kellett vetnie, hogy a román kamara tanácskozását ne magyarázthassák az entente mellett való állástfoglalásnak.

Oroszország aknamunkája és Take Jonescu fellépése mindenesetre azt bizonyítja, hogy most azt hiszik, hogy az ország hangulata megváltozik s Romániának az ententehez való csatlakozását gyorsítják azok az egyenetlenségek, melyeknek híre itt-amott felbukkanik, de amelyekről a tárgyilagos vizsgálat azonnal megállapíthatja, hogy alaptalanok s nem elégségesek az ország hangulatának mesterséges megváltoztatására.

Azonkívül Polónyi Géza képviselőnek Mihályi román nemzetiségű képviselőnek a magyar képviselőházban mondott beszéde alatt tett közbeszólását kommentálják oly módon, hogy hangulatot keltsenek Ausztria-Magyarország ellen. Az ország gazdasági bajainak okát is a központi hatalmakban akarja megtalálni az entente-barát román sajtó.

Mostanáig azonban Bratianu miniszterelnöknek sikerült ezeknek az áramlatoknak a kormányra való befolyását lehetetlenné tenni, valamint az országban való terjedését is megakadályozni. Nem lehet kétkedni abban, hogy a miniszterelnök fáradozásai továbbra is sikerrel járnak s az ország meg marad a fejlődés nyugodt útján.

Nincs Dardanellák földjén ellenség.

(A szedilbahri francia és angol csapatok menekülései. — Oriási zsákmány a törökök kezében.)

— Távirati tudósítás. —

Konstantinápoly, január 10.

Általános az öröm, amelyet a török csapatok hősiességével keltett, amelylyel a Gallipoli-félszigetről kiűzte az angolokat. Az összes görög és örmény templomok harangjai szakadatlanul szólnak az öröm jeléül. Az összes felekezetek templomaiban hálaadó istentiszteleteket tartanak. A török iskolák egy napi szünetet kaptak. Iskoláskorú csoportokban vonulnak végig az utcákon sűrű egyenruhában, zenekarokkal éltükön. Más csoportok, amelyeket egyesültek alkottak, lobogókkal és zenével hazafias dalok hangjai mellett vonulnak végig a város utcáin. Az örömtüntetések mindenfelé megismétlődnek. Este fényesen kivilágították a mecseteket.

Mihelyt a győzelem híre a hadügyminis-teriumba érkezett, Enver basa vicegeneralissimus szónok a szultánhoz ment, jelentette a győzelmi hírt. A szultán nagy örömmel fogadta a jelentést és újabb ezer fontot adományozott elesett katonák hátrahagyott árváinak felségélyezésére.

A szedilbahri győzelem alkalmából a szultán üdvözlését és szerencse kívánatait küldte az 5. hadseregnek, amely az üdvözlésért köszönetet mondott.

A történelmi eseményt: Gallipoli utolsó szegletének az angolok által történt kiürítését, a török hivatalos lap külön kiadásban közölte a közönséggel. Részletek még nem ismeretesek, csak annyit lehetett megtudni, hogy a török csapatok megszállították azokat a lövészárkokat, melyeket a háború elején Szedil-Bahnál és Teke-Burnunál építettek. A centrumban az ellenségtől kilenc ágyút, valamint egy nagy tábornok zsákmányoltak. Egy csapatokkal feltett ellenséges hajót elsüllyesztettek.

A nagy győzelemről a török főhadiszállás tegnap kiadott jelentése ezeket mondja: **Isten engedelmével Szedil Bahrból is elfűztük az ellenséget.** A három nap óta előkészített és tegnap délután támadásunkkal megkezdődött ütközetről még nem érkezett részletes jelentés, csak annyit tudunk, hogy csapataink megszállták a háború előtt Szedil Bahrnál és Teke-Burnunál megásott összes lövészárkokat. Már a centrumban történt előnyomulásunk kilenc ágyú zsákmányolását eredményezte.

Az ellenség nagy hadi táborai a sátrakkal és azok tartalmával együtt kezünkre került. **Tüzérségünk elsüllyesztett egy ellenséges szállítóhajót, amely csapatokkal volt tele.** Az óriási zsákmányt még nem számolhattuk össze. Az ellenség veszteségeit igen nagyra becsülik. Egyik repülőgépünk támadása folytán egy harmadik ellenséges repülőgép Fahrman típusú kétfedelű, Szedil-Bahnál égve lezuhant. Az ellenség, amely ezen a fronton csaknem egy év óta minden eszközt latba vetett, hogy

halálos csapást mérjen szívünkre, végeredményében nagy veszteségeket és nagy anyagi károkat szenvedett, menekülésre kényszerítettük, azonban, hadseregünk hősiességének magatartása folytán, amely jogában bízva, a történelem feljegyzésére érdemes hősiességet és kitartást tanúsított, minden reményében csalatkozott. Telemagasztaljuk azokat, akik kötelességük teljesítése közben elestek és köszönetet mondunk győzedelmes csapatainknak.

Az entente részéről természetesen a szedilbahri visszavonulást is szépíteni igyekeznek, mint annakidején Anforta és Ariburnu kiürítését. A dardanellai csapatok főparancsnokának, Monro angol tábornoknak a jelentése a következőket mondja a kudarról:

— *Gallipoli teljes kiürítése szerencsésen sikerült. A csapatok magukkal vitték valamennyi ágyújukat és mészárkat, csak tizenhét eihasznaít ágyút hagytak ott, amelyet az elvonulás előtt felrobbantottak. Az angolok vesztesége egy ember, a franciáké semmi.*

Ugyancsak félreismérhetően a tendencia azon a jelentésben, amelyet Szedil-Bahr kiürítéséről a Secolo a következőkben adott ki:

Szalonikiba érkezett megbízható jelentések szerint Hamilton tábornok elhatározta, hogy a Gallipoli félsziget déli csücskén levő angol csapatokat is Szalonikiba fogják szállítani. A hajóágyuk védelme alatt folyt a csapatok behajózása. Liman pasa csapatai ofenzívába mentek át az angolok ellen, akiknek igen erős állásai előtt megtört a támadók ereje. Mára Sedil-Bahr teljesen kiürült.

Mi lesz az ellenséges betétekkel? Tudvalevő, hogy az ellenséges külföldön retorziós intézkedéseket fogantatosítottak a központi hatalmak alattvalóival szemben (a valószínű, hogy az osztrák és magyar, valamint a német cégeknek és magánosoknak Angliában és Franciaországban fennálló követeléseit ez a körülmény hátrányosan fogja befolyásolni. Mindenesetre figyelemreméltó, hogy nálunk az angol és francia cégek követeléseit érintetlenül maradtak, sőt még kamatozásban is részesülnek, ugyanakkor, a mikor velünk a legkíméletlenebb módon bánnek el. A budapesti intézeteknél ugyanis több millió angol és francia pénz van elhelyezve és most, amikor ezeket a betét- vagy folyószámlákat lezárták, az angol és francia tőkéket ép úgy kamatoztatják, mint a háború előtt, csak hogy a lezárt számlakivonatokat az intézetek egyelőre deponálják. Ez az előzetes eljárás mindenestre nagyon szép lényt vet rajtuk, kérdéses azonban, hogy van-e helye és értelme az ilyen külsős eljárásnak, ugyanakkor, amikor velünk szemben a legbrutálisabb módon járnak el. Ugyanez az előzetes eljárás nyilvánult meg a háború első felében, amikor a külföldre szóló szelvénykifizetéseket is fogantatosítottuk, míg erre vonatkozólag a pénzügyminiszter nem intézkedett.

Jelentés a miniszternek a kenyérjegy első napjáról.

(A lisztnagykereskedők nagyobb províziója. — Szabad a búzát megőröltetni.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, január 10.

A helyügyminiszter ma táviratilag érdeklődött Varjassy Lajos polgármestertől a felöltés életbe léptette-e a mai napon a kenyérjegy-rendszert. A polgármester nyomban válaszolt és jelentette, hogy a rendszer a mai napra érvényes és hogy a **közönség nagyjában megelégedett a kenyérjegyekkel vásárolt kenyerevel.** Kivételt alighanem rövid időre kávéházak és vendéglők, ahol néhány napig még elszámolatlanul kenyereket kaptak a vendégek.

Hozsérkezett Budapestről Lajos Rész polgármester és magával hozta a városi élmezési ügyosztályának a kenyérjegy-rendszert életbe léptetésére vonatkozó határozatait, hirtelményeit. Hozott továbbá kenyérjegy mintát is, amelyet a jövőben fog a hatóság kibocsátani és amely teljesen megfelel a miniszteri utasításoknak. A helyettes polgármester elterjesztette egy végleges hirdetménynek a szövegét, amely röviden minden intézkedést magában foglal és amelyből a közönség teljesen tisztára képet nyer minden kérdést illetően. A polgármester a hirdetmény kibocsátásával együtt el fogja rendelni a háztartásokban lévő liszt összeírását, a mi fontosabb, mint a kenyérjegy. A városban csak szűkös van lisztje, mert a Hadifermény Részvényszereségtől a melmok csak nehezen kaptak lisztet. Az összeírást igen nagy precizitással végzik, mert most már bizonyos, hogy a felszámolást rekvirálni kell a hatóságnak. Ma igen sokan kérdezősködtek a helyettes polgármesternél a felől, hogy a birtokukban lévő búzájukat megőröltethetik-e? Ezt megtehetik, de annak idején a lisztet be kell majd jeleníteniük.

Megállapították azt a kulcsot is, amelynek alapján a lisztnagykereskedők és a hatósági üzletek a várostól a lisztet kapják. A városi üzletek legkevesebbet kapnak, mert ezek csak a fogyasztónak adhatnak el. A hatóság a nagykereskedőket kötelezi arra, hogy a kiskereskedőktől beszedendő lisztjegyekkel a város nem lesz elszámolási viszonyban. Minden zsák liszt súlyának megfelelő jegy külön bontókban helyezendő el és a városi lisztrodák, amelynek vezetésével Pichler Jánost bízták meg a polgármester, szigorúan ellenőrizni az elszámolást. A nagykereskedők a jegykezelésért azt kapják, hogy a város a közvetítés díjakat félszázalékkal emeli. A többletet a kiskereskedőktől veszik el.

Az első ellátmányosok igényeit redukálni kell, mert a hatóság meg van győződve arról, hogy leöbbszárul van lisztje és csak tölséges óvatosságból kér a várostól. Soknyaláni most már nem lehet a lisztrel, mert Aradról egy grammot sem lehet kivinni. A hatóság irgalmatlan szigorral büntet minden visszaélést, mert a helyzet olyan, hogy a polgárság becsületességén fordul meg, hogy minden aradi polgár hozzájusszon a mindennapi kenyérhez.

A kenyérjegyosztó bizottságok működése nem szűnik meg, mint az a tanács tervezte, hanem úgy intézkedett, hogy a hónap bizonyos napjain mind a tíz helyen a közönség kivehesse liszt és kenyérjegyeit.

As átmeneti idő nehézségei nem nagyok és a közönség, eltekintve attól, hogy sokan keveslik a kenyéradagokat, csakhamar beletördött abba, hogy ellenőrzés mellett vásárolhasson csak kenyeret.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

Színházi műsor:

Kedd: „Nagy Cabarett est”.
Szerda: „Csiklámén”, ujdonság, először.
Csütörtök: „Csiklámén”.
Péntek: „Csiklámén”.
Szombat: „Ember tragédiája”.

* A színház hírei. Nagy kabarett-est. Kedden megismétli a társulat a Szilveszter-estén leadott teljes Kabarett műsorát, amelynél a közönség ki nem fogyott a kacagásból. Tekintve, hogy a műsor a közönség nagy része nem élvezhet'e a minden ízében kitűnően összeállított fehér kabarettet, a társulat nagyon helyesen cselekedett, amikor megismétli ezt a műsort, amelynek minden száma új és művészi, a sorrend ugyanolyan, mint akkor volt. A Csiklámén a Vígyszínházok legnagyobb szenzációja szerdán kerül először színre az aradi színházban. Gábor Andor rendkívül hatásos ujdonsága Budapesten nap-nap után táblás házak mellett kerül előadásra és az előlekekből ítélve nálunk is a legnagyobb siker jegyében fog színre kerülni. A Csiklámén főszereplői H. Harmath Józsa, Dellé, Hildvégi, Várcsi, Borosnyai, Szász Anna stb. Az ember tragédiája Madách remeke tölti be a heti műsor egyik estjét, az irodalomnak ez a kiváló alkotása egyetlen színi szezonban sem hiányozhat a műsorból és a társulat nagyon helyesen teszi, ha az énekes darabok mellett műsorára teszi az ember tragédiáját, mely szombaton kerül előadásra; a főszerepekben K. Kápolnai Juliska, Hildvégi és Dellével stb.

* A kisorsolt férj. (Viejték sláger az Urániában.) Egy vidám esetnek kedves emlékeivel távozott tegnap a közönség a színházból. Egy teljes órán keresztül mulatságot, jókedvet, kacagást szerzett ez a film minden nézőnek. A Messter-gyár pazar bőkezűséggel alkalmat nyújtott a rendezőnek, hogy minden ötlete teljesen kifejezésre jusson, ami természetesen lényegesen emeli a darab sikerét. Már maga a film alapötlete is a legkitűnőbb és legjobb vizuális témák közül való. Egy konzervgyárnak rosszul megy a boltja és ezért prokuristája tanácsára elhatározza, hogy kisorsolja saját magát vevői közt. Nagy hirdetések tesznek közzé a lapokban, amelyek szerint konzervdobozai közül háromba egy-egy cédulát helyezett el és kötelezi magát, hogy azt a hölgyet, aki a cédulák közül az egyiket a legelőnyösebb mutatja be a cég irodájában, feleségül veszi. — *Jókai: Szegény gazdagok* hatalmas recénye után készült film legközelebb az Urániában.

* Szenzációs detektív-képek az Apolló új műsorán. Az Apolló-színház mai új műsorán két nagyszabású képet mutatott be, mind a kettő a bűnök világából való. Az egyik a Nordisk-filmgyár műterméből került ki „Rablólovag” a címe. Minden tekintetben elsőrangú ez a kép, izgalmas érzékeltető a cselekménye, a kiállítás pedig művészi munka. Ugy a mese-szöveg érdekességében, mint a mesteri rendezésben és az izgalmas kiállításban párosul az új műsor másik nagy slágere: A báró ur. Ez a darab magában Berlinben futott meg olyan ragyogó karriért, amely felér a világsikerrel. Színültig zsúfolott nézőterek előtt hetekig játszották

a mozgósínházak, aminek kettős oka volt: az egyik nő főszereplő talán legstebb hölgye a német fővárosnak, a másik ok pedig, hogy a darab pompás alkotás, pazar szellemesség, csupa szenzációs ötlet, finom történet egy kedves ka'andorról. A nagyszerű filmeket még kedden vetíti az Apolló.

* Chopin zeneműve az Apollóban. Szerdán ünnepe estje lesz az Apollónak. Bemutásra kerül a Nokturnó című nagyszabású, színpompás kép, amely Chopin egyik híres kompozícióját eleveníti meg csodás művészettel.

Dolgoznak a rokkant katonák.

(Horváth Mihály dr. előadása. — Szabolcska Mihály kötetmenveit. — A téli kezű művész trakkban.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, január 10

Néhány hónapja történt, hogy Budapesten, az Andrássy-úton végig mentem, a világvárosi zivari körögette, egyszerre olyan hang ütötte meg a fülszemet, mintha valaki nőrellyel csapna le állandóan egy sziklára. Nappal volt, az Andrássy-ut igen lármás ilyenkor, de ez, az egyáltalában nem a csodás útra való hang úgy vált ki a zavarból, hogy mindenkinek a figyelmét mefogta. Néhány pillanatig bizonytalan volt a hang eredete, de csakhamar megtudtuk, honnét jön.

Tap-top, tip-top... hangzott a rettentő szó, mert mikor megtudtuk, hogy ki okozza, már azt is tisztán megértettük, hogy mit beszél a pöröly, mikor leütődik. Körülbelül 10—12 csonka katona lépkedett a gondtalan sétálókat hordozó aszfalton, valamennyien hiányzott mind a két lába és ideiglenes protéziseken, vassinekből alkotott műlábakon bicsegték. A tip-tap, a pörölyütés mint az állam, a társadalom anyára, szivére suhogott volna alá, mintha hatalmas vadbeszéd zengett volna minden lépés nyomán.

Tegnap délután ismét találkoztunk a láb nélküli katonákkal. A kultúrpalotában, Horváth Mihály dr. egyetemi tanár előadásán láttuk őket, de már nevelő arccal, biciklin, lóháton, a rokkantak telepén a műhelyekben dolgozva, szántás, vetés és kaszálás közben.

A mozikép vette a vászonra a rokkant és csonka katonák gyógykezelését, életösztöneiknek újrabeállítását. Tehát az objektív lencse igazsága szól hozzánk nagy megnyugtatóssal és az egyunkat, szivünket, amelyet Budapesten az Andrássy-úton ezélett néhány hónappal az ideiglenes protézisek pörölyütése oly hatalmasan kalapácsolt, némileg megkönnyebültnek éreztük.

A háború mártírjainak sorsáról az állam és a társadalom megkezdte a gondoskodást. Horváth tanár megismertette rendkívül alapos és részletes előadásában a módokat, ahogyan ez történik és a néma váddal szemben, amelyet éreztünk hatalmas vadbeszéd volt ez mi mellettünk, ama társadalom mellett, akiknek érdekében Návtelen János és Senki Péter a kezét, lábát elvesztette. A kultúrpalota termét megtöltő közönség, amely a jótékonyágnak is áldozott a megjelenésével és amelynek soráiban Baross Ferenc dr. vármegyei és Kintzig János városi főispánok nejükkel, Resch Ferenc tábornok a családjával foglaltak helyet, azzal a felemelő tudattal távozott Horváth professzor

előadásáról, hogy a háború rokkantjai és nyomorújai nem sipládát és nem koldu'ási patenst kapnak a kezükbe, hanem az önértetet felkeltő és tápláló munkában kétségtelenül megtalálják azt, ami érdeke az államnak és egyének egyaránt. A láb és kéznélküli ember mez fog állani a maga lábán és megél a maga keze munkájából.

A rendkívül nagyértékű előadás és demonstráció előtt Szalay Antal színművész, aki a harotéren hazája védelmében vesztette el a jobbkarját, Gyóni Géza néhány nagyon szép versét szavalta el igen hatásosan, amiért a közönség lelkesen megtapsolta. Az előadás első része után pedig Szabolcska Mihály, a koszos költő volt a zafos ünneplés központja, amiért két gyönyörű háborús költeményének előadásával tisztelte meg az aradi közönséget és avatta a muzsák templomává a kultúrpalota nagytermét.

LEGUJABB.

Erkezett éjjel 3 órakor.

Rotterdam. Sedil-Bahr kiűritéséről az angol lapok eddig alig közölnek részleteket, csak azt állapítják meg, hogy a kiűrités épen úgy meglepte a törököket, mint az első alkalommal Ari Burnunál és Anafortánál. A kiűritést az új főparancsnok, Monroe tábornok személyesen vezette. Az angol közvéleményt már a múlt héten elővigyázatosan előkészítették a kiűritésre.

Kopenhága. Az angol véderőtörvény második olvasásánál jelentékeny ellenzék mutatkozik a tavaslat ellen. Asquith miniszterelnök el van tökéltve, hogy visszalép és új választásokat ír ki. A kormány különben az önkéntes katonai jelentkezések időpontját hat héttel kitöltötte.

Budapest. A Pester Lloyd tudósítója jelenti a sajtóhadiszállásról: Montenegroi offenzívánk a montenegroi határnak három egymással kapcsolatban álló helyén azt a következtetést engedi, hogy ezuttal részünkről jelentékeny erőket alkalmazunk. Északkeleten már elfoglaltuk Berane fontosabb magaslatait és a montenegroiakat visszaszorítottuk a Lim völgy medencéjébe. Tovább dél felől a Plava és Gusinje medencéjébe közeledve mindenütt a legnagyobb természeti nehézségeket kell leküzdeni. Még nagyobb nehézségek mutatkoznak Bocche és Krivojenél. A montenegroiak itt elkeseredetten védik szent hegyüket, a Lovosent. A hercegovinai határon is újabb harcok fejlődtek. A harcok részünkre mindenütt kedvezően folynak.

Harctéren levő katonáknak

a legkedvesebb és legalkalmasabb ajándék egy hszúról érkező hírlap. Az „ARADI KOZLONY”-t a táborba minden aradi katona olvassa.

Csernovicot biztosan kezünkben tartjuk.

(Osszeomlott minden orosz támadás. — Románia nem tántorodik meg az orosz „sikerektől.”)

— Távirati tudósítás. —

Bécs—Budapest—Bukarest, január 10.

A bukovinai harctéren jött J. E. dr. ezredorvos, a most folyó harcokról a következő érdekes általános képet festi:

— A besszarábiai harctéren, ahonnan hazajöttem, kitünő a helyzetünk. Az orosz offenzíva kísérletezése hiábavaló s bizonyos, hogy néhány nap alatt felőrödik ismét az ellenség és megint esend lesz a fronton. **Csernovic természetesen változatlanul a miénk és még a távozásom előtt éjszakán Csernovicban aludtam. Van ott ugyan négyezer orosz is, de azok mind foglyok. Elképzelhető, hogy milyen biztosan tartjuk a bukovinai fővárost, ha ott koncentráljuk az orosz foglyokat s még időznek is ott egy két napig, mielőtt elszállítjuk őket. Hőfőleg egyik legutóbbi jelentésének egyik passzusát láttam tegnap a valóságban. Azt jelentette Hőfő, hogy 3 tisztest és 800 főtnyi légénységet elfogtunk. Láttam, amikor ezt a transzportot Szadagora felől behozták. Az orosz fogoly transzport teljesen keverék népség volt; az orosz birodalom mindentajta lakosa volt benne. Felszerelésük jó; valamennyi nagyszerű japán köpenyvet viselt.**

Az orosz offenzíva politikai célját, amint kezdettől nyilvánvaló volt, most a „Birsevija Vjedomoszti“ így árulja el: A világpolitika legfontosabb kérdése most Románia állásfoglalása. De a politikai baklövéséből és diplomáciai purparlékból elég volt. **Romániára csak az lehet döntő befolyással, ha galiciail és bukovinai operációinkkal sikereket érünk el. Ha az azokhoz fűzött várakozásaink teljesednek, úgy nem kétséges, hogy a bukaresti kabinet politikája mellettünk foglal majd állást.**

Ugyanilyen értelemben ír a Ruszkij Invalid azokról a harcokról, amelyek a Pripjet-mocsarak és a romániai határ között támadtak 280 verszt szélességben az oroszok offenzíva folytán. Ezek a harcok rendkívül jelentős és elkeseredett jellegűek. Az orosz csapatok igen kiterjedt fronton indítottak offenzívát és a besszarábiai frontra, valamint a Dnyeszter-frontra, különösen Zaleszcikiktől északra keletre gyakorolnak erős nyomást. Az orosz lap szerint a zaleszcikii-csernovicai szakasz stratégiai fontossága abban rejlik, hogy a román határ közvetlen közelben van. A küzdelmek folyamán mindkét fél Romániára óhajt hatást gyakorolni.

Az orosz szövetséges érdekeit bőséges szószaporitással támogatja az orosz sajtó is. A Corriere della Sera pátervári levelezése arról a fenyegető helyzetről ír céltűz hangon, amelyben Románia van. Határain körös-körül mindkét hadviselő fél hadseregei állanak és ezért napról-napra elenyészik az a kilátás, hogy a maga érdekeinek megfelelően döntson arról, hogy kinek a javára szakítson semlegességével. A Pripjet-mocsarak és a román határ között fél milliónyi osztrák-magyar és német had-

erő áll és minden fél arra vall, hogy a központi hatalmak Románia bizonytalan magatartását nem tűrik soká. Egyik vagy másik oldalról ultimátumot kaphat Románia, amely váratlanul háborúba döntheti. Romániát a német hatalomtól való félelem mindeddig visszatartotta attól, hogy az enlente mellé álljon. A Corriere della Sera azt a tanácsot adja a bukaresti kormánynak, hogy ne félkedezék meg arról, hogy most hatalmas orosz hadsereg áll készenlétben a román határon és hogy a szövetséges szaloniki hadserege is napról-napra nő.

Hogy ezeknek a osztrákításoknak és fenyegetéseknek még sincsen hatása Romániában, azt az orosz offenzíva kudarca teszi érthetővé. Bukaresti jelentés szerint még a russzofil lapok is megállapítják, illetve beismerik saját tudósítóiktól kapott értesüléseik alapján, hogy az oroszok által a bukovinai fronton megindított offenzíva Csernovic elfoglalására, teljesen összeomlott.

„Három nap és három éjjel — írja a „Dimineata“ — valóságos gránát jégesőt zúdítottak alá az oroszok és dacára az orosz gépfegyverek tüzelésének, az orosz gyalogság két kilométernél tovább nem juthatott Rarancea—Mahala irányában előre. Az osztrák-magyar és német csapatok Bukovinában nagyon jól el vannak sáncolva, minek következtében az oroszok nem tudnak előre menni. Az oroszoknak nyílt mezőn kell előre nyomulniuk ellenfeleik megerősített állásai ellen, de az osztrák-magyar és német csapatok mindig visszaverik őket.

Az ilyen „siker“ természetesen legkevésbé sem győzhette meg a románokat arról, amit a Corriere della Sera figyelmükbe ajánl, hogy t. i. „milyen hatalmas orosz hadsereg áll készenlétben.“

A románok orosz barátságát növelni a katonai tehetetlenségén kívül az a magatartás sem alkalmas, amelyet az oroszok a Duna mentén tanusítottak. Az elmúlt éjjel — tulceai jelentés szerint — 12 órától 2 óráig hatalmas reflektorokkal kényszerítették az oroszok a várost abból a két megfigyelő toronyból, amelyet nemrég építettek Pllatlageanca községgel szemben. Különösen a 33. román gyalogezred és a 10. vadászszázalaj laktanyáját és a Dobruđa snnektatása alkalmából készített emlékművet szemlélték nagy figyelemmel. Az orosz hadihajók ugyancsak fényoszlopokkal minden este kénytelenek a Duna deltáját.

Tábori előfizetőink és olvasóink b. figyelmébe.

Miután tábori postautalványon az irásbeli közlemény nincs megengedve, arra kérjük azokat, akik a háborúból pénz küldenek, hogy egyidejűleg külön levelező-lapon jelezzék, hogy az összeget milyen célból küldötték.

„Irok a harctéri életről.“

(Vidám levelet a harminchármasok táborából.)

Az Aradi Közlöny kedvelőitől.

Arad, január 10.

A harminchármasok egyik jókedvű egyéves önkéntese Rosenfeld Viktor. (a polgári életben a hoesefi takarékos hivatalnok) írja az északi frontról a következő vidám levelet:

Igen tisztelt szerkesztő ur! Gyakran olvasok az Aradi Közlönyben harcterről írt leveleket. Abban a reményben, hogy szerény soraim a sok, sok „Irok a harctéri életről“ között egyszerre elintézi, majd az alábbiakban referálok:

— Kedves Irónk! Szolgálatom esztottok be éjjelre, ráérek mesélni. Hogy mi érdekel engem? Minden, minden, ami ottan történik. Igen, a színház és a korzó is. És magát? A harctér? Nos jó, irok róla:

A harctér egy hosszú, hosszú írok, amit tele van vízzel. Egy tenger, amiben mi vagyunk a tengeri malacok. Az írok be van fedve, hogy az eső hi ne menjen be. Van benne: katonák, golyók, sár, puszta, de meg nem ritkán halott. — Ha pártán esik. Ilyenkor jól esik, ha nem esik. De ez sem köztudott. Ha térdig sárban is vagyunk, a fő, hogy a fő szabad. Szemben van a muszka, a muszka a mi ellenségünk volt. Ma már jóba vagyunk. Ok is, mi is a hátkéért harcolunk. A háború már eldőlt. A további harc: a szent, az igazi hátkéért folyik. Ilyen szent cért, nem ellenségeskedés főbe léni egymást.

Sokszor negven jóban vagyunk. Ilyenkor a cár fia felmészék az írok tőtré, aztán mutat egy darab kenyeret, mire a mi bakánk egy darab szálonás kenyérral vag vissza. Milyen meg ha szép az est, rámond a baka egy alódtól nótára, mire a szihériai (vadász) medve dalban hasonló áriákat bőmből. Így tart ez napokig. A „rekenem van, nekem nincs“ kimeríthetetlen játék.

Mikor már a születési énekeinkkel, a keresztteléssel kölcsönösen eldöcsökdünk, akkor jön a freiter Ehos és egy jól odított golyóval gyarapítja Atyuskának a másmióra küldött seregét.

Nem irok többet az oroszokról. Több papírt kár rájuk pazarolni.

A dekungjainkról érdeklődött. Ma egy keveset arról is. A dekung az anya földbe ásott olyan hely, amelybe négykésél és hosszú kálvária árán lehet bejutni. Van benne: föld, fél kiló szalma és sok füst. Ha esik, esőper belé, de nem sokáig. Kis idő múlva esőcsöng, majd ömleni kezd. Ilyenkor persze megosztjuk a „puha“ fészket és kereszük a barátságot a természet kedves barátunkkal. Ha szép idő van, összejövünk 3-4-en, elővesszük a biblét, lapozgatjuk, előbb csendesen, áhítattal, aztán mind élénkobb és élénkobb hangon, míg végül „Schwarz“ barátunk utolsó 3 forintját is magához szólítja az „ur“, a kadett ur hallatlan szerencsésje.

Ilyenkor persze gyakran emlegetjük az Irént. De édes Istennem, nem borzasztó, még csak rá is gondolni arra a pechre. Mindig makász, piros király, zöld kítenes. Néha megfordítva.

Látja, így telnek napjaink. Aztán ha még marad idő, gondolunk Magukra is, akik oly saomoru napokat élnek, mióta az usztanglishok is bevonultak.

Most pedig megnézem a spésereket. Aztán talán jut egy félóra az átvásra is. Naggal majd

panaszokunk. Maga álmsztenségről, én álmos-
ságról, mag sok ilyen kiosi dolgokról.

Kedves sorait a korzóról, meg a színházról
alig várom.

Készül az ötödik

Isonzo-offenzíva.

(Az olaszok újabb támadást hirdetnek.
— Repülőink tevékenysége.)

Tájértott tudósítók.

Róma, január 10.

A külügyminiszter a legutóbb
adott szabadságolásokat vissza-
vonta, mert az Isonzó-front ellen
hirdetett új offenzívánál minden em-
berre szükség van.

Az olaszok előkészületeit repülőink szem-
mel tartják. Az utóbbi napok folyamán az
Isonzó-fronton igen nagyarányú lett repülőink
tevékenysége, amiből harcok következtek. Az
Isonzó-kedvőket meg kell állapítani, hogy a
légiharcot az olaszok kezdték, akik ez a
egyetlen hadászati területen összpontosították re-
pülőgépeiket és léghajóikat. Mivel erős repülő-
flottával állottunk szemben, kényszerítve vol-
tunk mi is légi-flottánkat az olasz hadszínté-
ren jelentékenyen megerősíteni.

Repülőink feladata az Isonzó-fronton na-
gyon nehéz. A tájékozódás nagy általánosság-
ban könnyű, mert a tenger közelsége és a
parti alakulatok fellegzetes volta miatt úgy-
szólván lehetetlen eltévedni, de ezzel szemben
a részleges felderítés fölötté nehéz. A tenger
közelsége miatt az egész vidék levágyja bi-
zonytalan és ködös. A folyton felálló ködök
még napos időben is eltakarják az egyéb-
ként a kitűnően maszkírozott ellenséges erő-
dítési állásokat és üteg-állásokat. Tiszta
idő esetén, vagy erős napsütésnél a le-
vegő olyan ritka, hogy a repülőgépek
kénytelenek rendkívüli magasságban tartóz-
kodni, mert sohasem lehetnek biztosak az
ellenséges tüzéség lövedékeitől. Már pedig a
2500–3000 méter magasságból felvett foto-
grafiáknak igen kitűnőeknek kell lenni, hogy
azokat katonailag használni lehessen. Hogy
repülőinknek ennek dacára sikerült feladatuk-
nak megfelelni, legjobb bizonyosság elsőrangú
kiképzésük és használhatóságuk felől.

Az olaszok hevesen tüzelnek minden egyes
repülőgép ellen és nagyszámu kitűnő szerke-
zetű védőgégyük van. A napközben való fel-
derítést megnehezítik a legnagyobb mértékben
továbbá az ellenséges repülőgépek, amelyeket
az olaszok az Isonzó mentén igen nagy szá-
mban koncentráltak. Amint valamelyik repü-
lőnk az olasz vonalak fölé közeledik, nyomban
fölrepül ellene két ellenséges repülőgép. A kis
egyfedelű könnyű repülőgépeken kívül, amelye-
ket nagyobb részt a franciáktól kölcsönözték az
olaszok, az ellenség ugynevezett óriási repülőgépe-
ket is használ. Az új típusú kétfedelűek
25–30 méter szélesek és 2–3 motorral van-
nak felszerelve. A kétmotorosoknál a motorok
elöl és egymás mellett állanak, míg a három
motoros felszereltekéknél a harmadik motort
középen helyezték el. Ezek a hatalmas gépek
igen gyorsan mozognak és magasra szállanak.
A páncélos ellenséges repülőgépeken két-három
gépágyú is van, a legénység pedig 4–5
emberről áll. Az olasz repülő, még inkább
szemben a franciákkal, bátran és ügyesen végzik
feladatukat. Sokszor tulságosan is bátran és
minél sem törődve vágnak át a sárpáncélok

záróján. Ez a bravur már számos gépükbe
került. A repülőik közötti harc nagyon komoly
és veszedelmes dolog a feltűnő bátorságot és
lélekjelenlétet igényel. Mégis repülőink ma-
radtak győztesek ezeknek a harcoknak a leg-
nagyobb részében. Mindkét oldalon erősen dol-
gosnak a bombavető is. Általában az Isonzó
frontján a légihadjárat nagy szerepet játszik.
Mihelyt derült napok köszöntenek be, a repü-
lők tevékenysége is nagyon megélelül.

Szerb asszonyok

az aradi várban.

(Új kiütéses-tífusz megbetegedések. —
Aki öt inget viseinek egyszerre.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, január 10.

A városi főorvos bizottság és a közigasza-
tási bizottság legutóbbi ülésén tudvalevőleg
tárgyalás alá került a katonai vár területén
támadt járvány elfojtásának kérdése is. A vár
területén ugyanis újból fellépett a kiütéses tí-
fusz, amely a múlt évben jelentékeny számú
áldozatot követelt Aradon. A múlt évben az
internáltak nem egészen megfelelő elhelyezése
is elősegítette a járvány terjedését, amint annak
idején hivatalosan is megállapították, amellyel
pedig a kórt magukkal is hozták rettenetesen
elhanyagolt hazájukból. Az idén az internáltak
elhelyezése sokkal kielégítőbb és csendes-
képpen mégis fellépett a járvány, amely nem
akar szünetelni, habár igazán minden óvinté-
kezés megtörtént a betegség terjedésének meg-
akadályozása érdekében. A több ezer főnyi in-
ternált csoport tagjait olyan tisztaság veszi
körül, hogy alig ismernek önmagukra. A ki-
lencven—száz éves szerbek — mert ilyen is
elég van az aradi várban — annyit fürödnek
Aradon, amennyit egész életükben sem tisztál-
kodtak. Ennek ellenére ma és tegnap újból
több kiütéses tífusz betegét jelentettek az
orvosoknak. A betegek között a nők viszik a
vezérszerepet és eddig talán mindössze két
férti betegedett meg, egy asszony pedig meg-
halt.

A mai paron meglátogatta a várbeli inter-
nált táborát Gómory Kálmán dr. temesvári
vezértörzsorvos, aki minden intézkedést hely-
ben hagyott és teljesen meg volt elégedve a
szerb internáltak elhelyezésével. A vár idegen
lakói ugyanis olyan lakásokban vannak most,
hogy akármelyik szegény polgári család meg
lehetne azokkal elégedve és Aradon az illés-
ütségben bizonyára sok család nem tud magá-
nak olyan lakást biztosítani. A szerbek azok-
ban a helyiségekben tartózkodnak most, ame-
lyekben béke idején katonáink laktak. A
lokalitások tiszták és világosak és egyáltalán
nincsenek túlzsúfolva. A mintegy eserkétes
nőnek és gyermeknek egészen külön osztályuk
van. Tekintettel a gyakori szülésekre, külön
madame áll a nők rendelkezésére. A szülész
is az internáltakból került ki. A szerbek ha-
landósága eddig igen kielégítő volt és jófor-
mán azok a százöt—százhat éves férfiak ke-
rültek az aradi földbe, akik már Péter volt
országában sem igen érték volna meg a
tavaszt.

Az idehozott nőket és gyermekeket külö-
nösen nagy gondtal kezelték, amióta csak
Aradra kerültek. Ezek ugyanis elképzelhetle-
nül elhanyagolt állapotban voltak. Magukkal
hozott piszkos ruhákat elégették és vadonat új
jó alsó- és felső ruhákat kaptak. Felruházásuk
több mint száz ezer koronába került. Azt ter-

vezte a parancsnokság, hogy a szerb internáltak
között újabb kiütéses tífusz megbetegedés fordult
elő. Ennek az a magyarázata, hogy minden
intézkedés ellenére is a nők még most sem
mondhatók tisztáknak. Folyton fürdetik, mos-
datják őket, csaknem naponként tiszta alsó-
ruhát kapnak és a bacillust hordó tetvek mégis
konokul ragaszkodnak hozzájuk. Hogy miért
lehetőséges ez, arra feleletet ad egy legutóbbi
észlelet. Megállapították ugyanis, hogy a leg-
több szerb nő nem veti le régi ingét, ha tisztát
kap, hanem az újat a piszkos tetőjére huzza
föl. Némelyik asszonyon négy-öt ing volt, s
ennek következtében az óvrendszabályok ed-
dig csaknem illuzóriusokká váltak a tisztaság-
tól irtózó balkáni népek indolenciája követ-
keztében.

VÁROS ÉS MEGYE

Folytatólagos sorrendje az Arad sz. kir.
város törvényhatósági bizottsága által 1916. évi
január hó 12-én d. u. 4 órakor tartandó ren-
des havi közgyűlésben tárgyalás alá kerülő
ügydaraboknak. 23. A kereskedelmi és ipar-
kamara átirata Arad város és a szomszédos
törvényhatóságoknak a keleti forgalomba való
bekapcsolás tárgyában a kormányhoz tett fel-
terjesztésnek pártolása végett. 24. Kecek két
városi közönségének átirata katonai beszálláso-
lási törvények és törvényes intézkedések meg-
dőlésére tárgyában a m. kir. kormányhoz inté-
zett feliratának hason szellemű felirattal való
pártolása végett. 25. Sorogyvármegye törvény-
hatósági bizottságának átirata a hadi foglyok
élelmezése feljelen fizetési feltételei összegeinek
jótékony célra való átengedése tárgyában. 26.
Háromszék vármegye törvényhatósági bizottsága
a háború folyamán az ország területéről elszá-
kított egyének vagyonának elkobozás tárgyában
hozott határozatát hason szellemű állásfoglalás
végett megküldi. 27. Szeged sz. kir. város ta-
nácsa a császári halandóság korlátozása tár-
gyában hozott közgyűlési határozatát hasonló
határozat hozatal végett megküldi. 28. Szimu-
lov Miklós kérelme földbárleti szerződésnek
Nikoloff Györgyre leendő átruházása iránt.
29. Kozmicsky Lipót könyvkötő a felemelt
áraknak 1916-ra leendő kiterjesztését kéri. 30.
A szegedi városi közönség a szegedi vízvezeték
társa 1916. évi költségelőirányzatát. 31. U. az
beterjeszti a lovasuli üzem 1916. évi költség-
előirányzatát. 32. U. az betereszti a városi
vízmű 1916. évi költségelőirányzatát. 33. U. az
beterjeszti a közlekedési vállalat 1916. évi költség-
előirányzatát. 34. A gazd. szék betereszti
az 1916. évi városi nyomtatványok szállításá-
iránt megtartott árleltés iratait. 35. A köz-
ügyészség jelentése a város közönségét érdeklő
jogok és kötelezettségek megszűnti tárgyában.
36. A tanács betereszti a kincstári feltelepre
vonatkozó szerződést jóváhagyás végett. 37. A
tisztai ügyészség betereszti Scheibel Vilmoszal
köött szerződést jóváhagyás végett. 38. U. az
beterjeszti a Pa'ronás egyesülettel, Mihály
Józseffel, Bolyos Istvánnal, Adasz Lászlóval,
Rámer Istvánnal, Császi Mátyással, Borarsky
Mihályval, Dogyán Miklóssal, Zsivanov or
Velkival kötött hasznabéri szerződéseket jóvá-
hagyás végett.

AZ ARADI KOZLONY telefonszámai:

Szerkesztőség (éjjel-nappal)	— 357
Szerkesztőség (csak éjjeli használható mellékállomás)	— — — — 151
Kiadóhivatal és hirdetés osztály	— 151
Nyomda	— — — — 141

Első repülésem.

(Az Aradi Közlöny számára írta: Spitzer Henrik, az aradi Martá-gyár igazgató-főmérnöke.)

Arad, január 10.

A háború a fejlődést a technika majdnem minden ágában meggyorsította. Rohamosan fejlődött és fejlődik még ma is a repülés technikája is. Ha néhány évvel ezelőt minden repülőben egy olyan vakmerő és elszánt embert láttunk, aki az életével leszámolt, szíval mit sem törődik, ma már nem kell a repülést olyan rendkívül veszélyesnek tartani, aőt nézelem szerint egy jó motorral felszerelt, megbízható repülőgépen gyakorlott és nyugodt pilóta vezetése mellett nem nagyon szeles időben a repülés egyáltalán nem veszélyesebb, mint a gyors automobilozás ismeretlen országutakon.

E nézetem akkor sem változott meg, mikor végre alkalmam nyílt egy légi fel-szállásra.

Miután meggyőződtem, hogy a repülés veszélytelenségének fenti kellekai megvannak, a legnagyobb nyugalommal ülök a megfigyelőnek lentartott kényelmes ülésbe, tréfásan megjegyzem a gép mellett állóknak, hogy gyermekeimről gondoskodjanak, ha nem térnek vissza.

A pilóta vezényszava hallatszik:

— Hármat előre.

Erre a repülőgép-kezelő (jó magyarsággal és katonásan „aparásosfő”) a propelleresava-ron hármat fordít, létre áll, a pilóta a mágneses gyújtókészülékét megforgatja, a motor berregni kezd. Előbb lassan forog, aztán mindig gyorsabban. Hallgatom motorunk egészséges puffogását és nyugodtan várom az indulást. A motor eléri rendszer fordulatszámát, a repülőgép szép lassan megindul a földön, majd gyorsabban gurul a henehupás talajon; egy kis rázást érzek, mint egy rósz úton gyorsan szabaduló autónál. A rázás hirtelen megszűnik, a gép hátulja már a levegőbe emelkedett. Most még mindig csak azt érzem, mintha autóval futnék és megigazítom a sapkámot, hogy ne fújja le a szél. Hirtelen emelkedni kezd a gép, lenézek: a fölé gyorsan távosik tőlem. Kellemes, felemelő érzés. Semmi nyugtalanság, semmi aggodalom, még csak a gondolata sem bánt annak, hogy valami bajom történhetne. Pedig szeretem az életemet. Körülnézek: látom hogyan növekszik a láthatár körülöttem, hogyan kisebbednek szemlátomást az emberek, a tárgyak a földön. A motor egyenletesen berreg, nem is figyelek rá; tudom, hogy a legkisebb rendellenességet is észrevenné a fülem.

Na most fordulunk; a gép szép lassan oldalra dől, érzem a centrifugális erő hatását, amint odanyom az üléshez, éppúgy, mint a gyorsan forduló autónál. Még mindig emelkedünk; a magasságmérőt nézem meg. 500 métert mutat. Lenézek a földre; még olyan jól és tisztán látok minden, színt, bízhatatlannak tartom, hogy ilyen magasan vagyunk már, nem becsülném felére sem ezt a magasságot.

Még feljebb megyünk, közeledünk a városokhoz. Oldalt lenézve látom az ismerős épületeket és utcákat, az ezokon mozgó apró pontocskákkal, embertársaimmal, akik fölött már meglehetősen magasságban lebegek.

Hirtelen a gép kissé megbillen, gyorsan esünk és utána gyorsan emelkedünk; az egész változás egy pillanat műve, mintha tenn a levegőben egy átkon mentünk volna keresztül.

Nem is érek rá nyugtalankodni, már megint olyan szilárdnak érzem a gépet, mintha nem is a levegőben, hanem a sima tenger tükre-n nagy hajón állnék.

Balra fordulunk, nézem a gép balcsárnyát, amely mintha egy helyben állana, alig veszem észre, hogy a gép előre halad. Új kép; szép kedves városunkat teljes egészében látom, de csak pillanatokra. Már megyünk is vissza. A pilóta leállítja a motort, megszűnik a berregés. Várom a lefelé repülés kellemetlen érzését. Mintha az ember lefelé haledó felvonógépen volna.

— Na ez még nem is olyan rossz — gondolom, de nem is érek rá ez érzéssel foglalkozni, elfoglal a hirtelen felém közeledni lázó földnek a képe.

A gyors esés megszűnik, már csak lassan közeledünk, elrepülünk a hangár és a nézők feje fölött, kézi vezetéssel üdvözöljük egymást. Egy kis zökkenés, földet értünk. Megköszönöm pilóta barátomnak a kellemes percet. Nagyon jó volt — gondolom magamban, de kár, hogy rövid volt és még nagyobb kár, hogy nem repülhettem oda, ahova szeretnék.

Lépésről-lépésre haladunk a Lovcsenen.

(Kormányválság a pusztuló Montenegroban.)

Távírtatt tudósítások.

Budapest, január 10.

A sajtóhadiszállásról jelentik: Miután a montenegrókat elűztük a Szendrőskéből és Dél-Boszniából s elváltuk őket a tengerparttól, most Belső-Montenegro ellen folytatjuk az offenzívát.

A kattarói öbölből és Hercegovinából indult meg az új támadás Kövess tábornok vezetésével. Erős tűzsergőnk már napok óta élénk tevékenységet fejt ki.

Gyolozásunk most már nemcsak Montenegro északi és északkeleti határát, tehát egykori új-szerbiai és észak-albániai összeköttetését fenvegei, hanem lépésről-lépésre halad fölfele a Lovcsenen s ez a hegy a közvetlen célja a Kattaróból kiindult vállalkozásunknak.

Ezt a vállalkozásunkat, amelyet más évszázadokban a Karst-vidéken uralkodó vízhiány miatt a legvakmerőbbnek lehetett volna nevezni, most jelentékenyen segíti a bőséges téli csapadék. Egyébként most részünkön van a tulsuly és a jobb szervezés is. Nem szabad azonban figyelmen kívül hagyni az utakban rendkívül szegény és közvetlen a tenger melől égbemeredő hegységben való előnyomulásunk természeti nehézségeit.

A montenegrói főkonzulátus a következő é hó 8-iki cetinjai hivatos táviratot küldi: Vukotics tábornok kormánya beadta lemondását, amelyet a király elfogadott. A király Miuskovic Lezzarót bízza meg a kormány újalakításával. Az új kormány összetétele a következő: Miuskovic miniszterelnök és külügy, Andrea Radovic pénzügy és közmunkatügy, Babovic tábornok hadügy, Popovic Lisó belügy, Radumovic Marko igazságügy és kultuszügyek.

Offenzívánk sikereit a montenegrói hivatalos jelentések halat-an az. mérmetlenséggel

hazudják le. Legutóbbi jelentésük szerint az ellenség csapatai hetedikén Lepenaonál támadásba mentek át és heves véres harcban nagy veszteségeket szenvedtek, de eredményeket nem érthettek el. (Lepena Mojkovactól északra 15 kilométerre van, mivel pedig csapataink már Mojkovacot is elfoglalták, elképzelhető, hogy mennyire igaz a montenegrói jelentés többi része is.)

LEGUJABB

Erkezett éjje 2 14 101.

London. Az irországi Carrickmore-ban, a színházban véres összeütközés támadt az irszövetség tagjai és a véd-kötelezettség-párti Redmond hívei között. Az utóbbiak az entente-ot és György királyt éltették, az irek pedig Vilmos császárt.

Athén. Az entente a Kalki-dike félszigeten, a görög határtól Szalonikiig terjedő területen sáncépitési és erődítési munkálatait tizezernyi görög munkás segítségével befejezte. Négy védelmi vonalat építettek ki, melyeknek mindegyikében háromszoros lövészárkok vannak, sáncokkal és drótakadályokkal.

Páris. A Havas ügynökség jelenti: Ugyiátszik a központi hatalmak, a görög kormányai tolytatott diplomáciai tárgyalások miatt egyelőre elhalasztották az entente ellen tervezett offenzívájukat.

Gent. A Temps jelenti: A szalonikii konzulokat bizonytalan időre Toulonba internálták. A francia hatóságok elrendelték fogva tartásukat, amit a félhivatalos lapok jelentései szerint azzal indokolnak, hogy el-kobzott irataikban terhelő adatokat találtak ellenük és az előrelátás szükségessé teszi, hogy egyelőre meggátolják a konzuloknak és személyze-tüknek a külvilággal való érintkezésüket.

Bukarest. Az Universulnak jelentik Hertrából: A román-besszarábiai határon nagy számban szökösnek át az oroszok. A románok lefegyverzik a szökvényeket. A szökött orosz katonák azt vallják, hogy az oroszok rengeteg ember- és munició-pazar-lással támadnak, de sikert eddig nem értek el.

Budapest. A sajtóhadiszállásról jelentik: December 10-én egyik tenger-alattjárónk Derna közelében megállította a Porosaid nevű oiasz gőzöst, melynek kapitánya ebben a pillanatban felvonatta a teher iobogót. Mikor a tengeralatti gőzös tele közeledett, ez nekirohanással megtámadta tenger-alattinkat. A tengeralatti parancsnok válaszul lövest tett a gőzökre, mely csakhamar sülyedni kezdett. A tenyegetésre az oiasz kapitány hozzákezdett az utasok megmentéséhez, melyben tengeralattink dacára annak, hogy egy enyenseges torpedónaszád közben agyuzta, mindvégig segített.

H I R E K.

— A román király Carp Péternél vadászik. Bukarestből jelentik: Carp Péter tsibacsevi uradalman a jövő vasárnap nagy vadászat lesz, amelyen Ferdinánd király és a trónörökös is jelen lesznek.

— Kitüntetés. A király január 23-án Pfeiffer József vadászszászlósának, a nyugalmazott aradi Mév. őzletvezető fiának, az arany érdemkeresztet a vitézségi érem szalagján adományozta. A fiatal ember mint orvos önkéntes a 20-ik cormonsi vadászszászlósánál szolgált a háboru kezdete óta. Zászlóalja a „vas” jelzőt érdemelte ki, mert hateror lett létszámban uijítva. Pfeiffer az orosz harctéren az ezüst vitézségi érmét kapta. Az orosz háboru kezdete óta az Isonzó fronton teljesít szolgálatot, hol gránátzilánkoktól többször megsebesült, legújabbán pedig december 27-én kötözéshelyét éjjel egy hólavina huszad magával betemette, bajtársai azonban tüzenkettél magával még élve kiásták, nyolcát azonban a kis csapatból már nem lehetett életre kelteni.

— A szerb püspök pásztorlevele. Budapestből jelentik: Zubkovic görög keleti szerb püspök a karácsonyi ünnepek alkalmából leendő pásztor levelet intézett híveikhez, melyben a király és a haza iránti szeretetre és hűségre, a háboruban való kitartásra, türelemre és önfeláldozásra buzdítja híveit.

— A munkapárt értekezlete. Budapestből jelentik: A munkapártban ma este Khusen-Hóderváry Károly gróf elnöklésével értekezlet volt, amelyen megvitatták a munkaközvetítésről, az izlám-váltás elismeréséről, a regnikoláris bizottság kiküldetéséről szóló javaslatot.

— Szalonikiből Archangelsken át szállítanak Romániába. Bukarestből jelentik: A Románia és Bulgária között folyamatban lévő tárgyalások, a Szalonikiben vesztegélő áruknak Romániába való szállítására vonatkozólag, nem vezethetnek eredményre. Az Orcilár—Drinápoly—Szófia—rusztsuki vonal több helyen meg van törve és ezért a terv kivihetetlen. Nem marad tehát más hátra, mint a beraktározott árukat hajókra rakni és egész Európa és Oroszország megerősítésével, Archangelsken, Szentpéterváron és Moszkván át Romániába szállítani, ami beavatottak szerint egy-egy hajórakománynál legalább egy álló évig eltart. Május előtt különben Archangelsken egészen megközelíthetetlen.

— Párbajozhatnak a tiszték. A „Külügy-Hadügy” írja: Tisztok és tisztjelöltek között a háboru alatt az a téves felfogás uralkodik, hogy a közöttük előforduló becsületügyeket a háboru idején nem intézhetik el lovasias úton. A csapatok és parancsnokságok tudomására hozták most, hogy az egyes tisztok között felmerülő lovasias ügyek a háboru tartama alatt is épp úgy intézendők el, mint béke idején.

— Adományok. Vértes Ignác borosjenői faherezkesd 5 koronát küldött a szegény katonák özvegyeinek, N. N. Kisjenőről 2 koronát a vak katonáknak, Havas Adoné, a honföldi Hungaria szálló tulajdonosnője pedig a szilveszteri vacsoráról 11 koronát a harctéren szerencsétlenül járt katonáknak. Az összegeket rendeltetési helyükre juttatjuk.

— Elorozott vasuti kocsik. Milánóból jelentik: Az olasz állomások lezajratására elrendelte, hogy az összes, Olaszországban található német, osztrák vagy magyar eredetű vasuti kocsikat olasz felirással lássák el. A vasuti kocsikat nem szabad Olaszország határára vinni.

— Berendezkedünk a kenyérjegyekhez. Egyelőre még a múlt évi praktikusnak épen nem mondható piros lisztjegyekkel szerezzük a kenyeret Aradon, de egy hét múlva már beköszöntenek a szabályos kis kenyérjegyek. Amelyről szinte élvezet lecsipkedni a rózsás nő örömhöz hasonló nagyvázú kenyérjegyeket. A kenyérjegy rendszerhez kezdünk berendezkedni. Van, aki úgy rendezkedett be, hogy eleendő lisztet halmozott össze; mások a kenyérjegy-gyűjtés szenvedélyének áldoznak. Csak kevesen tudták méltányolni, hogy az új rendszer a kenyérrel és a jegyen kívül oltó is kell, amelyvel levan dössük a jegyeket. Előmes kereskedő — mint egy fővárosi lapban látjuk — már sietett is ezt az elengedhetetlen berendezkedési kölléket a közönség figyelmébe ajánlani és nagybetűs hirdetést tett közzé ilyenképen:

Kenyerjegy

levágásához készült ollók kaphatók

Vas és Társa

vaskereskedésében.

Nem sokára majd jönnek az újabb hirdetések: „Kittinó minőségű öbös kosarak levágott kenyérjegyek összeállításához...” „Kenyerjegy vásárlásban eltompult ollók olcsó élesítése...” „Kenyerjegy vásárlásban gyakorlati közpörsu hadmentes hölgy állást keres...” O a kenyérjegy rendszer még sok meglepetést tartogat számunkra.

— Tavaszi vetőmag a gazdáknak. Az Aradvármegyei Gazdasági Egyesület felhívja az érdekelte gazdák közönséget, hogy a főispán ur által megalakított aradvármegyei vetőmag ellenőrző bizottság, melynek elnöke Vásárbellyi József gazdasági egyesületi igazgató elnök társai Meisner Ernő vármegyei m. k. gazdasági felügyelő és Ipolyi-Keller Iván gazdasági egyesületi ügyvezető titkár, működését megkezdette és tavaszi vetőmagokra való előjegyzéseket január hó 15-ig elfogad. Tavaszi buza 50 korona, árpa 42 korona, zab 38 korona, osztrák tengeri 40 korona, közönséges tengeri 37 korona, köles 60 korona és bab 55 korona métermázsánként, feladó állomáson vagonba rakva, zsákkal együtt, előre fizetve. Vasuti fuvardíj rendelést terhelő és tekintettel a beszerzési és szállítási nehézségekre, a miniszteri rendelet értelmében, a bizottság a magvaknak sem előrendeli minőségéért, sem idejében való megérkezéséért felelősséget nem vállal. A rendelések és azral egyidejűleg a rendelt magvak teljes ára az Aradvármegyei Gazdasági Egyesület címére küldendők. Tengeri és kölesmag rendelést január hó 15-ike után is elfogad a bizottság.

— Az Aradi Közlöny a táborban. Böcs Károly dr. aradi ügyvéd, aki most kadeitranban szoleál az 501. tábori postáról írja az Aradi Közlönynek: „A lapot pontosan megkapom. Négyen vagyunk itt Arad és Csanád megyéből magyarok. Egyedüli örömmünk, ha lapot kapunk, amelyből mindenről köllő tájékozást nyerünk — Ilenc urnak kérem köszönetünket tolmácsolni; igen jól mutatunk a karácsonyi számban megjelent karikatúrán, ahol az ügyvéd köllő voltak ott t sen találva.” A táborból jött üdvözlése B ne d -on kívül Barna Ferenc Nemess Ferenc és Pongrácz L. írták alá.

— A haza csábító levele. Még mindig vannak sokan olyanok, akik a háboru kitörése óta állandóan a fronton tartózkodnak és bár idehaza Ponciustól Pilátusig minden fórumot végig próbálták, egy aradmegyei jómódu fiatal földbirtokosnak nem sikerült sehogy sem szabadságot kapni. Mindannvizor olyan harctérre került, ahol egyetlen embert sem nélkülözhettek, így nem volt más hátra, mint beletörődni a megváltozhatatlan rendelkezésbe. A szerencsétlen férjnek volt egy ifjúkori barátja, aki megígérte, hogy amíg ő katonai szolgálatot teljesít, vigyázni fog szemre való feleségére. Vigyázott is. Nem volt szabad senkinek az asszonyra nézni. Szinte úgy látszott, hogy udvarlója (vagy imádója) az asszony, mert nem egyszer félértekedett rá, pedig mindezt kötelességszerűen tette — mint mondotta — mert erre vállalkozott és ez az ágában sincs ezt azért tenni, mintha barátja feleségét szeretné. Mégis a sors úgy hozta magával, hogy épen ő volt az eszköz arra, hogy a barátja, férj haza jöjjen. Ugyanis valaki a férjnek megírta, hogy kedves neje önagysága épen a legjobb barátjával csalja meg...

— No ez már mégis sok! Ha egy idegen csavarta volna el az asszony fejét, hát nem volnék annyira fehéborodva, de hogy ezt azt, a barátom teszi, akire a vagyonomat és a feleségemet bízom, ez hallatlan szemtelenség. Ez megtorlást követel — kiáltott fel dühöngve a férj.

És hogy miként történt, mint nem, hogyan sikerült az badságot kapni, ezt nem tudni, a férj harmadnap otthon volt.

A feleségét egyedül találta, ki boldogan, kedves szemmel adta az első csókot a hosszú egyedüllét után. Nem sokára a jóbarát is megjelent, vele egyidőben a falu püpos kereskedője és megadta a felvilágosítást.

— A levelet én írtam. Nem igaz belőle egy szó sem. Úgy gondoltam, hogy ezzel haza lehet csalni a gazda urat. Legalább nagy örömet csináltam vele.

A katona férj, a felesége, a nem házi barát és a püpos összecsókolták egymást, mire a jó barát kijelentette, hogy ez az első csók, amit a férj feleségétől kapott, de egyben az utolsó amit a püposnak adott.

— Hirtelen halál a sítők között. Tegnap este kilenc óra tájban a vasuti állomáson a gurító sínek között egy fiatal, tizennyolc éves munkás, Magyar Ferenc tolatás közben hirtelen rosszul lett, összeesett és meghalt. A közönséges munkások, azt gondolták, hogy a munkást egy vonat ütötte el a főnökség is a rendőrségnek halálos végű balesetről tett jelentést. Prohászka László dr. tb. főorvos és Hoffmann Győző ügyveletes rendőrhadnagy mentek ki a rendőrségről a pályaudvarra a szerencsétlenség megvizsgálására. Az orvosi vizsgálat, azonban nem talált a hullán semmitéle külső sérülési nyomokat, s így megállapítást nyert, hogy balesetről, vagy szerencsétlenségről nincs szó. Hogy a munkás halálát okozta, azt nem lehetett megállapítani; lehet, hogy szívizélhűdés. A rendőrség valószínűnek tartotta, hogy a királyi ügyészség el fogja rendelni a hulla felboncolását, a halál okának kiderítése céljából. Az ügyészség, azonban minden más intézkedés nélkül, megadta a halott eltemetésére az engedélyt.

— Szállítás a hadseregnek. A kereskedelmi és iparkamara ezúton köllő, hogy a cs. és kir. hadügyminiszter 1916. január hóban az alábbi cikkeket óhajtja beszerezni: katonai posztók és egyenruhák, tisztii lovasgörszerszámok, viharlámpák, nemez talbatétek, nyakálók, lóvakarók. Az érdekelteknek köllőbbi felvilágosítást ad a kamara irodája.

— Franciaországban internált aradi órá és az édesanyja. A múlt hét végén levelet kapott az Aradi Közlöny Franciaországból. Miként megirtuk: Ötvös Armin Rochefort-sur-Mer-ben internált aradi származású órá fordult hozzánk ezzel a kéréssel, hogy adjunk hirt édesanyjáról, akitől napok óta nem kap levelet, aki után hiába tudakozdik. Közlésünk nem maradt eredménytelen: Ötvös Mórné tudomást szerzett sokszor megsiratott fia hollétéről és ma könyve szemmel, de örömtől könyvezeve jött a szerkesztőségbe, hogy átvegye fia régen nem látott irását.

— Fiam két év előtt ment ki Franciaországba — mesélte el a boldog öreg asszony — és Párisban egy Kovács nevű magyar órá és ékszerész üzletében talált alkalmazást. A háboru kitörésekor Kovács — úgy hallottam — Amerikába menekült, fiamat azonban elfogták és internálták. Még 1914. szeptemberében kaptam is rövid néhány sort tartalmazó levelezőlapot fiamtól, de ebben nem közölte címét és azóta nem kaptam több híradást. Nagyon boldoggá tett az Aradi Közlöny útján hozzám jutott üzenete és csak azt esődéltem, hogy miért nem kaptam meg leveleit. Vörösmartyútcái lakásomból ugyan elköltöztem, de ma is Aradon lakom Szent Pál-utca 8. sz. alatt. Nem tudom: a posta hogyan és miért nem találta meg. Már ma írtunk is fiamnak, hogy ne agódjon tovább.

Az Aradi Közlöny is tudatja Ötvös Arminnal, aki a Caserne Martrouban, Rochefort-sur-Mer várja a hazai híreket, hogy ne agódjon: tizenöt hónapi gondját, aggodalmát csak annak köszönheti, hogy a posta nem tulságosan kereszéli: Aradon lakik-e az, aki egyik lakásból másikba költözött. Reábiztosítik a levélre a zöld cédulát: „Inconnue” — azaz keres.

— Ongyilkos lett a szőkevény német katona. Vasárnap megirtuk, hogy lovag Bialoszkurszky Károly budapesti államrendőrségi detektívesoportvezető a nagyváradi állomáson letartóztatta Karl Mayer ismert német szélhámost, akit a közép-európai államok valamennyi rendőrsége nyomoz s akire már tegnap is több lopás, visszaélés és a katonaságtól való elszökés büntette derült ki. Nagyváradról most a következőket jelentik ebben az ügyben: A nagyváradi rendőrség büntügyi osztálya miután a szélhámos kilétét és bűnlajstromát megállapította, átkísértette Mayert a katonai parancsnoksághoz a további eljárás lefolytatása végett. A katonai parancsnokság azonban nem vette át a katonaszőkevény németet, hanem úgy intézkedett, hogy a rendőrközegek ellenőrzése mellett a nyomozás adatainak kiegészítése végett a rendőrségre vitessék vissza. A detektívek kísérték tegnap délután 6 órakor a rendőrség felé Karl Mayert, aki a városháza előtt futásnak eredt s mielőtt megakadályozhatták volna, átvetette magát a Körös korlátján. A sebesen rohanó folyó árja rögtön elsodorta a katonát, akinek teste még egyszer kétszer felbukkant, de aztán eltűnt a nagy számú néző szemei elől a habokban. A rendőrség azonnal csónakokon indult keresésére, de nem találta. Ugylátásik: a kalandor a folyóba fulladt.

— Árverés vasárnap. Arad állomáson január hó 18-án délelőtt 9 órakor a következő árú: papír, vasárú, sarkoszorú, euroráru, üres kosár, gabonaszórpédék, bírósági eljárás kivül a legtöbbet ígérőnek készpénzítés, valamint az azonnali elszállítás kötelezettsége mellett, elárvereztetik. Az árú a renni szándékozók által közvetlenül az árverezés előtt a raktárhelyiségben megtekinthető.

Az „Aradi Közlöny” összes harctereinken olvassák. Levelezzünk az „Aradi Közlöny” apróhirdetése útján hozzátartozóinkkal. Biztosabb, mint a küldött tábori lap, mely könnyen eikaliódhat, míg a több példányban odaérkező „Aradi Közlöny” a harctereken közkezen forog és így az üzenet feltétlenül rendeltetési helyére jut. Ezzel megnyitjuk az „Aradi Közlöny” tábori postáját. A legkisebb üzenet díja — 15 szóig — 60 fillér.

— Megbukott a tojás és dióspekuláció. A karácsonyi ünnepek előtt újabb lendületet vett a dióspekuláció, amely tudvalevőleg a bolgár dió importia folytán egyszer már teljesen esődöt mondott. A spekulánsok azt hitték, hogy a karácsonyi ünnep alkalmával a beszerzés áránál jóval drágábban lesz értékesíthető, ez a várkozás azonban nem vált be. A közönség tartózkodott a vásárlástól s így miután nagy készlet van raktáron, előreláthatólag a dió ára jelentősen esni fog. Ugyanez a sorsa máris a tojáspekulációnak. Karácsonykor 24—26—30 fillért is kértek vakmaró kofák a tojásért, ma 14 fillérért szívesen adják.

— Egy darab mosószappan ára egy korona tíz fillér. A tegnapi nap ismét kellemtelen meglepetést okozott háziasszonyainknak, amennyiben a mosószappan árát 1 korona 10 fillérré emelték fel. Háboru előtt tizenhatsz fillér volt a szappan ára, még két hónap előtt is hetven fillér volt az ár.

— A kiadóhivatal üzenete. A kiadóhivatal felkéri a t. előfizetőket, hogy az esetben, ha az Aradi Közlöny valamelyik száma nem érkezik meg a szokott időben, úgy jelentésük be az a körülményt annál a postahivatalnál, amely a lapot kézbesíteni szokta. A postahivatal az Aradi Közlöny kiadóhivatalát a hiányról szonnal értesíti. Ez a hivatalos értesítés korábban jut a kiadóhivatalhoz, mint az előfizető panasza.

— Fűtsünk papírral! A drága fűtőanyag mellett sokat megtakarítunk, ha a tüzelésnél olesó hulladék papírt használunk. Ilyen hulladékpapír kb. 50 kilós bálákban osomagolva kapható: bálanként 2 koronáért az Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

— Apróhirdetése az „Aradi Közlöny” részére felvételnek a Messenger-boy kódában Deák Ferenc-utca 8. Ugyanitt kapható az Aradi Közlöny.

— Könyvtárakat, helyeggyűjteményeket és hangjegyeket vesz Kerpel könyvkereskedése.

— Üzleti könyvek, u. m. szárazkák, főkönyvek és irodai cikkek Kerpelnél. 198

— Papírszalvéták olesón Kerpelnél. 198

Tisztelettel kérjük t. előfizetőinket, hogy a lap kézbesítésére vonatkozó reklamációkat, vagy a lakhelyváltoztatást ugyszintén lapmegrendelést, avagy lerendelést mindenkor a kiadóhivatalnál közöljék, (Telefon 131.) mert másutt, pl. a lapkiadóhivatalnál, vagy pénzbeszedőnél leadott címváltozások elkésve, vagy egyáltalában nem jutnak birtokunkba.

A német vas nyerte meg a háborút.

(A francia kereskedelem két és fél milliárdos deficitje)

Bukaresti tudósítás

Bukarest, január 10.

A romániai mezéki világ egyik legismertebb tagja, B. G. Assan mérnök, ismert nevű publicista, nagyérdéki cikket írt „Románia és az európai kereskedelem” címen, amelyet most szélésben hosszában publikálnak a román lapok. Assan kifejti cikében, hogy Romániát minden érdekszáll a központi hatalmakhoz fűzi, amelyeknek végső győzelme elmaradhatatlan. A nagyérdéki cikk így végződik:

A modern háboru sikerének titka olyan gépek készítésében rejlik, amelyek segítségével valamely hadviselő fél az ellenséget megsemmisítheti és azt állásaiok elhagyására kényszerítheti. Azok a népek, amelyek vasbánya művek és megfűtő ipari energiát felett rendelkeznek, mindig előnyben vannak ellenségeikkel szemben, miután szükségleteik kielégítése körül nincsenek másokra utalva. Azok a népek ellenben, amelyeknek nincsen vasbányák és vasiparuk, a hadviselésben teljesen függő állapotban vannak.

Ezek közé az országok közé tartoznak Románia, Szerbia, Görögország és Oroszország. Ezek az országok csak akkor becsúszhatnak háboruba, ha egy más ipari országtól segítséget kapnak. Természetesen mindig a vas a főszerep! A legtöbb vas Németországnak van, amely természetesen ezen fontos szempontból független minden más országtól. Németország az Ausztria-Magyarországnak bizonyoságot tették arról, hogy hála belső konszolidációjának és rendjének, abban a helyzetben vannak, hogy sok néppel szállhatnak hadba és érdekeiket megóvhatják.

A németek által megszállott területek összesen olyan nagyok, mint Németország háromnegyed része. Németország ma elvonta Franciaországtól egész vasiprodukciónak 90. textiltermelésének 60 és minden más ipari produkciójának 48 százalékát. Ezenkívül rendelkezésre áll Belgium egész ipara, összes vasbányái és Lengyelország minden nyere-terménye. Franciaországnak pedig Amerikából kell beszereznie szükségleteit, ez kell külföldi aranyát, aminek következménye, hogy az első háboru esztendő a francia kereskedelem két és fél milliárdos deficitjével végződött.

Oroszország nagyon terjedelmes vasbányák felett rendelkezik, azonban azokat kihasználja ismert okoknál fogva nem képes és minden szükségletét Amerikából és Japánból kell beszereznie.

— Nemsokára — végződik a cikk — elkezd az idő, amikor a központi hatalmak beinvitálnak bennünket a kelet felé irányuló előnyomulásukban való részvételre. Erre a meghívásra Románia csak egy választ adhat: a civilizációval és a haladással kell tartania.

Az egyik román lap képen csufolkodik az orosz kölcsön kudarcra fölött:

A franciák szeretik a nagy, szépen esengő frázisokat, amelyek azért eszenek oly hangzatosan, mert szavak. Így nemrég egy „Győzelmi kölcsön”-t hirdettek, amelyből azonban az „Összeomlás kölcsön”-e lett. Ugyanílyan sorsra jutott a moszkoviták kölcsöne is. Ezen kölcsönben, amelyet a laósáctól akartak felvenni, igen nagy hiányuk volt. A legrosszabb esetre 5 milliárdra számítottak, ami egy olyan hatalmas ország, mint Oroszország részéről igazán nem is lett volna sok. Mennyi reménység volt összekötve ezen kölcsönrel. Hány millió tñnt volna el ebből az óriási összegből az oroszországi kis és nagy telvajok zsepeiben? És most

mind ezek a remények vízbe estek! A kölcsönre mindössze 940 millió jött össze, tehát egyetlen milliórdnál is kevesebb, (és kevesebb, mint a II. hadikölcsönre Magyarországon összegyűjtött összeg fele). Na emellett meg kell gondolni, hogy a kölcsön feltételei ugyancsak kecsesítettek voltak. Azonban még a jegyzett kis összegek is csak ügyvel-bajjal hajthatók fel. Oroszországban, ahol egész vonatok nyomtalanul eltűnhetnek, az embereknek nincs bizalmuk az ország sorsának intézőihez.

Uj könyvek.

* **Augusztai Naptár a „Nemzet Háza” rokkantak otthona javára.** Ára 1 korona. Tartalma: Az év 12 hónapjának naptára az 1916. évre. Egy év az Augusztai-alap történetéből. Irta Balla Jenő. A Gyorssegély-alap pénzügyi jelentése 1914. aug. 1—1915. júl. 31-ig. A háború története. 1914—1915. Irta Bárczy István. Szépirodalmi részét irták: Bálint Lajos, Bede Job, Bíró Lajos, Drascse László, Alfréd, Faragó Jenő, Hajdu Miklós, Hájó Sándor, Hevesi József, Hervan Frigyes, Ignóty, Kosztolányi Dezső, Kozma Andor, Krúdy Gyula, Lakatos László, Lázár Miklós, Márkus Miksa, Molnár Ferenc, Nadas Sándor, Pekár Gyula, Porcsolt Kálmán, Révész Béla, Sebők Zsigmond, Szini Gyula, Tormay Cecília, Vajda Ernő. Az Augusztai Naptár megvételével rokkant hőseinken segítünk!

* **A Társaság.** Dobay István gyors népszerűsége jutott, kedvelt helilapja. A Társaság, mely két éves pályafutása alatt igazán kedves barátja lett a magyar ur társadalomnak, az eddiginél is tartalmasabb, nyersebb számmal kezdi harmadik évfolyamát. A Társaság előfizetési ára egész évre 18 K, félévre 10 K, negyedévre 5 K. Mutatványszámot ingyen küld kiadóhivatal: Budapest, Ritz-szálló.

NEMZETI SZÍNHÁZ

Kedd, 1916. évi január 11-én:

A) Bérlet.

A) Bérlet.

Nagy cabaret est.

Kezdete este fél 8 órakor.

Felolószerkesztő:

Rudnyánszky Endre.

NYILTTÉR.*

Ügyszám: 3/1916.

Arverési hirdetmény.

Ehrenberg Jakab aradi (Vadászkürt szállóbeli) lakos által Gálffy Gábor guraszádi lakostól megvásárolt, de át nem vett, 10 (tíz) hordóban, eladó saját telkén levő mintegy 6800 (hatezernyolcszáz) liter 22 vonalas „ráki” néven ismeretes pálinka az eladó hátrélkos vételár követelésének kielégítése végett

1916. évi január hó 13. napján délután 3 órakor

Guraszáda községben, eladó Gálffy Gábor telkén közbenjövetslem mellett a legtöbbat igazónak nyilvános árverésen közpénztizetés mellett el fog adni.

Kikiáltási ár 8500 korona. Bánaipénzzel a királyi közjegyző kezseihez leteendő készpénzben 1000 korona. Köteles vevő a megvett pálinkát eladó telkéről 3 nap alatt saját hordóiban elszállítani, amennyiben hordói nincsenek, eladó saját hordóit hektónként 10 korona árban készpénztizetésért vevőnek átengedi.

Guraszáda állomáson teljes kocsirakomány áru feladható.

Marosillye, 1916. január 9.

Dr. Halász Akos,
királyi közjegyző.

Derék csapataink részére küldendő szeretetadományok közül nem szabad hiányoznia 1—2 doboz **FAY**-féle valódi sodeni ásványpasztillának. Gondoljunk csak arra, hogy hidegben, nedvességben mit kell katonáinknak türniük

kint a lövészárokban.

Köhögés, rekedtség és nyálkásodás ellen csak a sodeni pastilla használ. Vigyázzunk, hogy a vásárolt dobozon a „FAY” név rajta legyen.

* Az ezen rovat alatt közzétettéért nem vállalunk felelősséget.

APOLLO SZÍNHÁZ.

Január hó 11-én, kedden

Rablólovag

Modern kalandtörténet 3 felvonásban.

Főszereplő: **LILLY BECK.**

A világ legzseniálisabb csirkefogója

Báró úr

Detektivkomédia 3 felvonásban.

Főszereplő: **FELIX BASCH.**

Az előadások 5, 7 és 9 órakor kezdődnek és nem folytatólagosa*.

81

A szépségápolás titka a használandó szépségápolószerek helyes megválasztása! Ime ez az oka miért oly kedvelt

Rozsnyay Serail arckenőcse
Rozsnyay Serail krémje.

Mindkettő kipróbált jó hatású készítmény. 1 tégely kenőcs 1 korona 40 fillér. 1 tégely orém 1 korona.

Színes arcpороk!!!

Próbadohoz 50 fillér! Kék, zöld, lila, testszin, sárga, barna Színházi vagy este kávéházi világításnál osodás hatású.

Kapható:

1845

Rozsnyay Mátyás gyógyszer-tárában Arad, Szabadság-tér.

A szájüreg desinficiálásánál, valamint a torokbetegséget előidéző

bacillusok előlészénél, amely különösen gyermekeknél rendkívül fontossággal bír, mint feltűnően hatásos szer, seholsem nélkülözhető a **Formodor tablettá.**

Egy üveg 50 tablettával, 2 korona 50 fillér.

Gyöngyfehér fogakat

nyertünk a

Doré fogpaszta

használatával. Nem habzik! A szájüreg desinficiálja, utólsze igen kellemes. Ára egy porcellán-szelencének 60 fillér.

Fejörpát

leggyorsabban megszünteti

az eddig egyedüli ily szer, a világhírű „Krovil” kenőcs.

Ára egy tégelynek 2 korona.

Fenti szerek kizárólagos készítője és egyedüli nagy raktára:

HAJÓS ÁRPÁD

gyógyszertára Arad, Andrassy-tér 22. sz. (Megyeházzal szemben.)

Földbirtokok és a gazdsközönség figyelmébe!

A világ legjobb patkányirtója

Fried Ignác Arad, Háromveréb-u. 4.

A magyar királyi államvasutak és az arad-csanádi egyesült vasutak patkányirtója.
Levélbeli meghívásra azonnal válaszolok vagy személyesen is megjelenhetek.
Vidéki megrendelések postán azonnal elküldetnek.

288

Cognac,

Likörök,

Szilvorium,

Törkölypálinka,

Tea és Rum

jutányos áron kaphatók:

Körösvölgy! Pálinkaraktár,
Lloyd-palota. 880

80482—1915. kh.

Hirdetmény.

Az aradi ipartestület kebelében 1916 év folyamán működő békéltető-bizottság segéd-tagjainak megválasztására a békéltető-bizottság alapszabályainak 8. §-a értelmében határnapul 1916. évi január hó 28. napjának d. e. 10 óráját az aradi ipartestületre kitűzöm s arra az alapszabályok 2. §-a értelmében a testülethez tar-

tozó iparosok összes segédeit meghívom.

Választatni fog egy évre szóló megbizással 45 tag és 15 pótag. A választás felkiáltással vagy szavazó lapokkal történik és vissza nem utasítható.

Arad, 1915. december 30. án.

Green, főkapitány.

Vágómarhavyétel!

Prima vágómarhát és pedig ökröt, tehenet és bikát, valamint vágósertéseket megbizásból minden mennyiségben vásárol a Szegedi Hus- és Vásárpénztár R. T., Szeged-Közvagóhid. — Sürgőnycim: „Huspenztár Szeged.”

107

Pótlólagos árverési hirdetmény.

Sternheim Ferencnek Grosz Márk elleni árverési ügyében a január hó 14-én délelőtti 10 órakor tartandó árverés Avarffi Géza gyoroki kolnájában fog megtartatni.

Világos, 1916. január hó 9. napján.

385

Török Arpád,
kir. kösjegyző.

Költözők
figyelmébe!

villany bevezetéseket,
csillár átszereléseket
jutányosan végez

Kalmár József

villanszerelési vállalata

Arad, Salac-utca 2. sz.

242. Telefonszám 242.

Rum és likőr

essentiák és compositiókban

valamint édes nemes paprikákban állandó raktár.

Saját védjegyzett „Rumarom”

50 filléres üvegekben, mely 2 liter finon tearum készítéséhez elegendő, mindenütt kapható. 502
Nagyban kapható:

Szemző Armin

áruügynökségénél, Arad. Telefon 592.

URÁNIA SZINHÁZ.

69

A szezon legkiválóbb vígjátéka,
az Omniában 100 előadást ért:

A

kisorsolt férj

Jó anyák, gondos
szülők

legjobban cselekszenek, ha gyermeküknek állítszók, kellemes ízű, mindig friss:

Hajós-féle

Csukamájolajat

adnak; a hűvösebb idő beálltával ennek használata igen fontos.
Egy üveg utasítással ára 2 korona 50 fillér.

Fagydagánatok

emulasztására, fagyviszkettség biztos megszüntetésére legjobb szer a „Frigin.”

Ara egy üvegnek esettel és utasítással 70 fillér.

Legjobb fekete v. barna

Hajfestő

a „Melogen”. Ara 2 korona

Egy pár perc alatt bármely haja: vagy bajuszt a legszebb sötét fekete színre lehet festeni, anélkül, hogy a színt le lehet mosni.

Szőrvesztő-Depilator.

E kiftűző, a maga nemében páratlan szerrel minden alkalommal szőrt ar, nyak vagy karokról stb, minden fájdalom nélküli pár perc alatt okvetlen eltávolítható. — Ára utasítással 1 korona.

A fenti szerek kaphatók a készítőnél

Hajós Arpád

gyógyszer-tárában

ARAD, Andrásy-tér 22. sz.

Alapított 1886. évben az Aradmegyei Közkórház számára.

Apró hirdetések.

Tudnyalo az apróhirdetésekről:

Az apróhirdetések díja a szavak száma szerint számítódik.

Minden szó 4 fillér. Vastagabb betűkkel 8 fillér.

Vastagabb betűkkel kívánt szavak aláhúzással jelzendő.

A legkisebb hirdetés 60 fillér.

Az apróhirdetések előre fizetendők.

A hirdetések délután 1/2 óráig vétetnek fel.

A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amelyik tartalmánál fogva eredeti alakjában nem közölhető, megváltoztassa.

TÁBORI POSTA.

W. István.

Várjuk az új címet és egy kis referátát. A. K. 15

LEVELEZÉS.

Január.

A kívánt helyen levél várja.

Fess, fiatal barna nő,

ki elegáns garzon lakással rendelkezik, ismeretséget kötne tisztességes szándékból gavallér úriemberrel. Leveleket „Boldogtalan 321.” jellegre a kiadóhivatalba kér. 883

„Arva rózsá”

levele van a kiadóhivatalban, kérem átvenni. 884

Remény 32.

Hálás köszönet, nagyon örültem, a véletlen közbejárt. 9-én remélhetőleg minden rendbe volt. Várom közelebbi híradásodat. Sok csók és üdvözet a Tiedtől. 886

OKTATÁS.

Cziterán

alapos oktatás nyerhető. Ugyanott két hangverseny czitera is eladó. Sina-utca 1. sz. 888

ösv. Szalkai Arminné

tudatja a nagyérdemű közönséggel, hogy Weitzer-utca 18. számú lakásán, az udvarban balra, urileányok részére himz- és fehérnemű tanfolyamot rendez. 857

Magántanulók

felvétetnek, összevont vizsgálatra is felelősséggel az Izr. Fluinter-nátusban Arad, Chron Aron-u. 1. 124

ALKALMAZÁST KERES.

Egy jóházból való nő

háztartónőnek ajánlkozik. Értekezhetni lehet Thökölly Imre-utca 57. szám, d. u. 2-4-ig. 890

Kertész

Állást keres azonnali, esetleg első körülmények belépésre, szíves ajánlatot a fizetés megjelölésével „Hadmentes” jellegre kér a kiadóhivatalba. 888

ALKALMAZÁST NYER.

Egy keresztény irodista

vagy irodista, magyar-német perfect levelező, azonnali alkalmazást nyer: Luttwák József, Asztalos Sándor-u. 8. 882

LAKÁST KERESNEK.

Három tagu úri család

részére két csinosan butorozott tiszta szoba, konyha és fürdőszoba kerestetik január 15-re. Ajánlatokat Arad, Erzsébet-körút 28., Hillo Andrásné. 877

KIADÓ LAKÁS.

2 elegánsan butorozott

utcai erkélyes szoba fürdőszobával, kiadó. Bohus-palota, IV. kapu, II. em., ajtó 11. szám. 887

Aranykéz-utca 2-3. sz. a.

3 szoba, fürdőszoba, mellékhelyiségekből álló utcai lakás, május hó 1-re kiadó. 805

Egy csinosan butorozott szoba házaspárnak, esetleg hadbavonult családjának kiadó egy magányos nőnél, Varjassy Lajos-u. 32. 880

Egy utcai

és egy udvari szobából álló lakás mely üzlethelyiségnek is alkalmas Eötvös-utca 5. sz. alatt azonnal kiadó. Közelebbi felvilágosítást vagy látogatást 15 sz. I-ső em. alatt, vagy Kugel Sámuel cégnél Békéscsabán. 871

Andrássy-tér 8. sz.

alatt egy I. emeleti utcai lakás, mely irodának, vagy üzleti célra igen alkalmas, azonnalra kiadó. Bővebbet a házmesternél.

2 szobás

udvari lakások Andrássy-tér 8. sz. alatt azonnalra kiadók. Bővebbet a házmesternél.

VÉTEL ÉS ELADÁS.

Világos keményfa butorok

2 ágy, 2 éjjeliszekrény, 1 mosdókredenc tükörrel, több asztal, 6 szék, nagy linóleum, szép nagy konyha állvány, ülökád és többféle Bockó-utca 10. 889

Irógép

használtat, de jó állapotban keres Pollak Sándor téglagyára, Nádor-utca 14. 820

Új butorhitel!

Butorok a legjobb kivitelben kaphatók, hitelképes egyéneknek kölcsön és részletfizetésre szállítok Garai Károly bej. cég butorüzletében Aradon, Asztalos Sándor-utca 5. sz. 891

Eladó

több kiszívott tájtékpipa és két vadászfegyver. Bleier Ignác, Szt.-Pál-u. 2. 229

Automobil

üzemképes, 16 lóerős, külön pneumatik, külső köpenyvel, 760x90 és 4 hintó alá gummikerek, rendkívül olcsó árban eladó Roth Izidor butorüzletében, Asztalos Sándor-utca. 99

Gyümölcsös

legolcsóbban kapható: Rothstein Mor, Szabadság-tér 8. 348

Jótállás mellett

2 pár kitűnő, fiatal patkányfogó foxterrier kutyát keres megvételeire a Békéscsabai Sertéshizláló Részvénytársaság. 374

ÜZLETEK.

40 év óta fennálló

jóforgalmu italmérés a főter közepében, bevonulás miatt eladó. Cim: Kurtár, Radnai-ut 2. 330

Eladó.

vagy bérbeadó nagy román községben, forgalmas ut mentén üzlet, korlátlan italmérés és egyéb jogokkal, nagy épület, terjedelmes kerttel, bevonulás miatt azonnal átadó. Cim a kiadóban. 848

Nagyhalmágyon,

plactéren, szabadkézből eladó más vállalat miatt fűszer-, csemege-, vegyeskereskedés, 222 fiókos, szép berendezéssel. — Tudakozódható Czigler Henrikné, Nagyhalmágy. 342

KÜLÖNFÉLE.

Ki tud róla?

Urzika Károly 33. gyal. ezr. közlegény marschban 5. századdal ment el, 5 hónapja nem adott életjelt megáról, utoljára 61. gyal. ezred 10. század-ban volt. Aki tud róla, értesítse aggodó édes anyját, Urzika Károlynét, Csiky Gergely-utca 16. sz. 889

Pompés zamatu rumot

készíthetünk a Földes és Hehs-féle Rumessenciá-ból. 6 deci szeszhez öntsünk 4 deci vizet, 1 kis üveg rumessenciát, ára 30 fillér és kész a legfinomabb, legkellemebb zamatu rum. — Földes gyógyszer-tár, Hehs gyógyszer-tár, Batthyány-utca. 12

Hirdetmény.

A kerékpár-adó tárgyában 5908/164/1900. sz. alatt alkotott szabályrendelet 1. §-a értelmében felhívom mindazon városi lakosokat, akiknek kerékpár van birtokukban, hogy az 1916. évre esedékes kerékpár-adót a 4. §. értelmében január hó 1-től 15-ig anél is inkább befizessék, avagy a 9. §. értelmében kerékpárjukat az ellenzár alkalmazása végett a városi adóhivatalhoz bemutatassák, ellenben jövedékcsökkentés miatt 200 koronaig terjedhető pénzbírsággal lesznek büntetve.

Városi adóhivatal.

Aranyat

és

Ezüstöt

legmagasabb áron vesz, vagy becserél; ugyszintén régiségeket vesz és elad

693

Losonczy Lajos

óras és ékszerész üzlete
ARAD, Szabadság-tér.
Telefon 9F4.

Hatóságilag engedélyezett

patkány- és egérintás

új eljárás szerint.

Patkány- és egérintáshoz ajánlok patkány- és egérintőszert. A XX. század legmegbízhatóbb patkány- és egérintőszere, csak patkányt és egeret öl meg, emberre vagy állatra nem veszélyes, tehát mindenütt elhelyezhető.

A patkány- és egérintőszert bacillus árai:

1 kis adag 2-300 patkány kiirtására 6 K.

1 nagy adag 3-600 patkány kiirtására 12 K.

„Matteine”

vegyszertári laboratórium
Arad, Tabajdi Károly-utca 1. sz.
Telefon 10-45. 8811

A drága fűtőanyag

mellett sokat megtakarítunk, ha a tüzelésnél

olcsó hulladék papírt

használunk. Ilyen hulladékpapír kb. 50 kilós bálákban csomagolva kapható: bálanként 2 koronáért az

Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

Nagyszerűen bevált a haróterán kúrással és általában mindenkinél mint legjobb

lőjdatemesztillapító bedörzsölés

meghűlés, rheuma, köszvény, influenza, torok-, mell- és hátfájás stb. esetében

Dr. Richter-féle

Horgony-Liniment. kapszli, compoz

Horgony-Pain-Expeller pótlék

Üvegei K-80, 140, 200

Kapható gyógyszerárakban vagy közvetlenül az „Arany orvosainkhoz” címzett Dr. Richter-féle gyógyszerárakban Prága I. Elisabethstr. 6.

Hasonlóan értékesítő.

8809